

DOBŘÁ ADRESA

Z obsahu

Fleyberková

Borkovec

Linhart

Skýpala

Obsah:

Manhattan

- Rozhovor sebou** – Klára Fleyberková (4)
Jakub Šofar: Kdo nechte – promění se jednou v noci v politika! (6)
Vladimír Novotný: Scény z přímovolební gubernie (M. Exner: Přímá volba) (8)
Michal Šanda: Skoncovat s Eddym B. (É. Louis: Skoncovat s Eddym B.) (10)
Nalezeno v knize (12)

Piñacolada

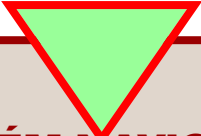
- Augustin Skýpala: Stisk ruky postačí** (14)
Michal Stránský: Prstem básně lechtat nebe (20)
Petr Borkovec: Herbář k čemusi horšímu (24)
Viki Shock: Velociraptor na velocipedu versus Velorex (30)
Petr Středa: Horizont události (34)
Wagner a Liszt v Piešťanech (36)

Mojito

- Vojtěch Šarše: Dva pod kůží** (38)
Pavla Frelichová: Vzorek DNA (dokončení z minulého čísla) (42)
Patrik Linhart: Týden lidové poesie (45)

Screwdriver

- Klára Fleyberková: Bukurešť** (48)
Lucie Faulerová: Rhodos (60)
Jakub Šofar: Tak zase po roce hlavou dolů (V) (68)

**SYSTÉM NAVIGACE:
KLEPNĚTE!**

První stránka (titulní):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenesou přímo na příslušné stránky. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevřou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popis a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):
BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenesou přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popisek k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

Na titulní stránce: Klára Fleyberková (k článku na str.)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 8, rok 2018, ročník 19. E-mail: dobraadresa@dobraadresa.cz. Šéfredaktor: Michal Šanda. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky. Redakci nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Časopis je excerpován Ústavem pro Českou literaturu AV ČR. ISSN 1804-963X

Léto je v plném proudu. Slunce žhne a horký vzduch se tetelí nad vyprahlou krajinou. Přišel čas koktejlů. V srpnovém čísle jsme vám namíchali pozoruhodný koktejl literární. Utište tedy svou nezkrotnou žízeň čtenářskou.

Michal Šanda

M Foto- aktu- alita

Foto Michal Šanda

U napajedla

M anhatt tan

Z podstaty věci nikdo jiný neví a vědět ani nemůže, co si myslím a chci sdělit čtenářům, lépe než já sám. V sérii selfie rozhovorů pro Dobrou adresu pokračuje dramaturgyně Klára Fleyberková.

Mluvíme spolu vcelku pravidelně, málokdy to ale někdo čte. Nejspíš to bude tím, že já se o tebe prostě zajímám zdaleka ze všech nejvíc. Tak aby to dávalo trochu smysl i ostatním, řekni na začátek, kdo vlastně jsi...

Jenže to je hned na začátek ta úplně nejtěžší otázka, zdá se mi. Podle čeho se posuzuje, kdo seš? Jde o to, co děláš za práci? Nebo o to, co děláš po práci? Nebo o to, co si o čem myslíš? Je to v tom, kdo tě vychoval? Co bys v životě chtěla?

Asi nebylo třeba pokládat se do toho až tak filosoficky. Prostě mě zajímalo, co děláš, čím se živíš.

Jo. To já jsem jenom hned nastavená na roli moudrý, přemýšlivý, když jsem tu v pozici zpovídanýho. No tak dobře. Teď momentálně jsem slovesná dramaturgyně v Českém rozhlasu. To zní docela dobře, ne? Tak vzletně... Většinou to rychle sundá dodatek, že dělám ve výrobě. Ale tak se to fakticky jmenuje – Výroba. Když jsem před rokem a půl na tohle místo přecházela z Vltavy, Jan Nejedlý, který tam chystal takovej pořádek

Rozhovor se sebou Klára Fleyberková

o novejších knihách, se se mnou srdceryvně loučil výkřikem „Intelligence do výroby!“ Vlastně mi to zalichotilo. I od autora knížek socialistických fórků a říkadel. Od něj venkoncem tuplem! A tak jsem ve výrobě a vyrábím slovesný pořady. Hlavně povídky pro Vltavu, ale taky třeba různý libůstky jako seriálky inspirovaný skutečnými kriminálníma případama pro regionální vysílání. To nikdo moc dělat nechtěl, ale mě to baví. Jednak mám ráda vraždy a úchylný lidi, jednak mám kolem sebe dost těch, který je mají taky rádi, nebo jsou sami trochu úchylný. Takže svoje série už napsal Petr Stančík, Emil Hakl i Michal Šanda. Kdo patří do jaký kategorie, nechávám bez dalšího komentáře...

Dobře, úchyly a sadisty nechme stranou. Takže jsi přešla z Vltavy, kdes točila rozhovory a informovala o nových knížkách, tam kde vybíráš a s režiséry natáčíš slovesné pořady. Vnímáš to jako změnu k lepšímu?

Kdo dělá dobrovolně změny k horšímu?!

Dobrovolně asi nikdo, nedobrovolně kdekdo.

Tak já tuhle udělala dobrovolně, tudíž k lepšímu. Hlavně jsem ale v rozhlase začínala ve zpravodajství, takže si už nikdy na nic nebudu stěžovat. To kecám, stěžuji si ráda a dobře. Ale pořád ještě si vážím toho klidu a svobody, toho, že můžu jít třeba ke kadeřnici, protože prostě vím, že v šest večer už budu mít čas. Anebo že můžu prostě jenom tak jít, dát si zmrzku, sednout si na lavičku a koukat se na lidi. Postupně nějak docházím k tomu, že se dost ráda flákám.

Dřív jsi to tak neměla?

Vlastně asi vždycky, no. Ale teď úplně citelně. Dřív jsem měla dojem, že jsem ambiciózní, ale možná jenom proto, že mi to vždycky píšou v horoskopech – kozoroh je prostě ambiciózní snaživka. Poslední dobou mám pocit, že bych mohla naprosto neambiciózně

sedět někde na útesu a dívat se do vlny. Když by se převálila, koukala bych na tu další...

To by tě dlouho nebavilo...

To říkají všichni. Možná ne, ale co na druhou stranu člověka baví dlouho?

Už jsme zase u té filosofie, zdá se mi. Tak to vzdávám a ptám se tak, jak ty na začátku odpovídala – otázkou co teda děláš po práci? Něco, co tě baví dlouhodobě?

Koukám na ty lidi, no. Ale taky třeba chodím koukat na divadlo, to mám ráda. A vlastně dlouhodobě, chodila jsem už s babičkou, která bydlela hned za Vinohradským divadlem. Měla v pokladně kámošku Jarunku, která vždycky sehnala lístky. Další kámošku měla v sekáči za rohem, takže jsme bohužel měli taky nekonečnej příval oblečků z „nejkvalitnějšího matrijálu“. Když jsem přestala chodit s babičkou, začala jsem chodit sama, pak jsem byla dva roky na DAMU... Jo, tak divadlo mám asi dlouhodobě. A teď taky čtu, sleduju seriály, sedávám v hospodách, stávám na koncertech... Prostě dělám to, co lidi běžně dělají. A občas stepuju. Jinak veskrze nezajímavý.

Hmm... To je trochu zabíják rozhovoru takové konstatování. Teď nevím...

Sorry, taky nevím.

Tak pojďme po těch otázkách. Co si teda o čem myslíš?

O něčem někdy něco jo. Někdy zase taky o něčem vůbec nic.

A kdo tě teda vychoval? O tom si něco myslíš?

O tom se ani nedá nic nemyslet. Vychovali mě milý chytrý lidi, který to dělali celou dobu skvěle a stejně to trochu podělali. Táta byl většinou tak, že nebyl. Hodně pracoval, dělal tehdy v jednom časopise a byl pro to tak zapálený, že často někde lítal po reportážích. Když ale pak přijel, byl za hrdinu – inteligentní, silnej chlápek, co kouří doutní-

ky a rád chodí nahej. Všechno mu to zůstalo, jenom už dlouho nejedí po reportážích a na to ostatní se koukám trochu jinak. Míř obdivně, ale víc láskyplně. Nahej teď přede mnou chodí sporadicky, protože se to prej už nehodí, když jsem dospělá (říká máma). A máma je odjakživa zapálená volejbalistka, co jezdí na kole, dělá jógu a kupuje knížky s názvem Superpotravin. Jedy kolem nás a tak... Víc rozdílný bejt ani nemůžou. A stejně jsou pořád spolu. Asi jsou spolu silný, asi se nějak doplňují. Jenže bejt kombinace dvou naprosto rozdílných světů, dělá trochu bordel v tom mém. Nejednou člověk zjistí, že se zachoval podle vzorce, kterej vůbec není jeho, kterej prostě převzal od jednoho z nich. Ale to je asi normální...

A je tohle to, co bys chtěla?

Jako vztah s někým, kdo je úplně jinej než já?

Já nevím, já jenom pokládám tu poslední otázku.

Aha, no jo. Co bych teda chtěla...? Neboli nejtěžší otázka nebyla ta úvodní, ale ta závěrečná.

Položila sis je sama...

Za všechno si člověk může sám. Takže chtěla bych bydlet na hezkým místě, kde je mi dobře, s hezkým člověkem, se kterým je mi dobře. Chtěla bych ráno vstávat v deset, udělat si kafe a sednout si s ním v saténovém župánku na trávu. Chtěla bych práci, která mi dovolí vstát v deset a sedět aspoň hodinku s kafem na trávě. Práci, která mě navíc nebude štítat, až to kafe dopiju. Chci si číst, chci si psát, chci si povídat s divnejma lidma, chci občas zajít někde do divadla, kde si dám dvojku vína (a třeba i ten chlebiček) a budu se o přestávce rozčilovat, jak je to zas pitomý. Pak chci jít pěšky nočním městem domů a cestou si dát ještě další dvojku vína (chlebiček stačí jeden). A ráno vstát v deset a dát si kafe... Kozoroci jsou nakonec asi fakt ambiciózní!

Kdo nečte – promění se jednou v noci v politika!

M
anhatt
tan

JAN MATONOH A KOL.

Za (de)konstruktivismem Kritické koncepty (post)poststrukturální literární a kulturní teorie

ACADEMIA

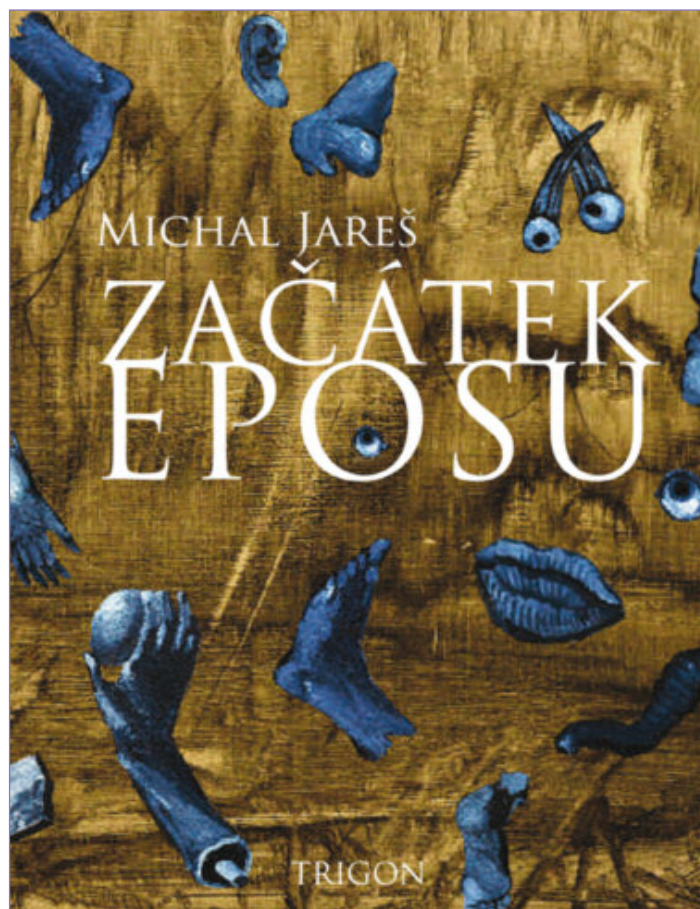
LITERÁRNÍ ŘADA

Stále častěji se mi stává, že si musíme s někým, s kým si vyměňuji názory, nejdřív vysvětlit, co míním tím či oním výrazem já, co ten druhý. Stejná slova, jiné obsahy. V oblasti literární a kulturní teorie jsem poměrně zmatený; zatímco v několikrát flekované hře v mariáši se orientuji, když je flekované slovo s předponou post-, pak tápu... Pod zbytečně krkolomným názvem knihy se skrývá jakýsi výkladový slovník, obsahující 102 heslových statí, které jsou rozděleny do devíti tematických okruhů. Například okruh Dekonstrukce obsahuje hesla: dekonstrukce, diférance, metafyzika přítomnosti, archepsaní, diseminace, stopa, suplement, farmakon, aporie, iterabilita, citacionalita, performativita, logocentrismus, centrum periferie, vnějšek, událost. Vše je pěkně v jedné knize. Ne, že bych to byl schopen pochopit hned na první, ale alespoň vím, kde hledat klíč.

(Jan Matonoha a kol.: Za (de)konstruktivismem. Kritické koncepty (post)poststrukturální literární a kulturní teorie. Academia)

Chceme-li zprostředkovávat čtenářům poznání postav české literatury se vším všudy (a přitom elegantně a čtivě), pak „zpracování“ Františka Gellnera, jež vydalo nakladatelství Akropolis, je dle mého přesná trefa. I proto, že Gellner doposud rezonuje v každé generaci (zatímco někteří jeho druhové už dávno ne). Po dvou svazcích jeho *Díla* (2012) je přepracovaná disertační práce autorky unikátní cestou spojení životopisu, kontextu, souvislostí (i obecných), ohlasů a kritik. U Gellnera je navíc nutno propojit jeho písemnou činnost s činností výtvarnou, která možná byla pro něj mnohem důležitější. Především poslední část jeho života, stále intenzivnější se prosazování v Lidových novinách, dokazuje, že nebýt jeho nesmyslné a dodnes zcela nejasné smrti v polovině září 1914, měli bychom v něm, minimálně za první republiky, jednu z nejdůležitějších postav literární i novinářské scény.

(Lucie Kořínková: *František Gellner. Text – obraz – kontext. Akropolis*)

Zapomněli jsme, že tenkrát kdysi, za starých Řeků, bývala poezie jedinou literaturou. Nepřipomínáme si to, a tak tu máme množství zápisků o blouznění, hlášení o pozorování a nejvíce gypsových ozdob nalepených kličem nadšením na panelové stěny přítomnosti. Když se někdo vydá ad fontes, k pramenům poezie, je tak trochu jako pocestný, co zabloudil z nějaké pohádky. Ale jsou ještě takoví, bohudíky... *Pluh stínu oře stromořadí / a mraky přepřahají // V alejích jableční jsou hadi / a sestry už už tkají // sedm košílek kopřivových / sedm týdenních rán... // Svět možná pořád stojí / čelem či zády k nám (Čechy).*

(Michal Jareš: *Začátek eposu. Trigon*)

M
anhatt
tan

Scény z přímovolební gubernie

Ještě pravdou pravdoucí, že prozaik, estetik i literární kritik Milan Exner (1950) je po deset let kmenovým autorem libereckého regionálního Nakladatelství Bor, jakožt je též pravdou, že rokem 2006 počínaje v tomto činorodém nakladatelství vydal řadu knižních publikací: nejen povícero prozaických titulů, ale i dvě básnické sbírky a taktěž dvě monografie v oboru literární estetiky. Komu čest, všechna čest, kormutlivější pravdou je však skutečnost, že se o novějším Exnerově literárním díle (autor pilně a pozoruhodně publikoval i před rokem 2006) nezaslouženě málo ví a málo píše. Přitom dobře víme, že jména hloupých bývají na všech sloupích a že namátkou žurnalista Jiří Peňás už dávno čte jedině a jenom Viewegha. Zrovna s Exnerovými prózami by si tudíž zhol nevěděl rady.

Kdeco nám mohlo uniknout, máme však povědomost prozatím jen o jedné recenzi poslední autorovy knihy Přímá volba, o recenzi, jež vzešla z pera jiného libereckého prozaika Otty Hejnice. Převypráví se v ní děj, přespříliš se v ní převypráví děj, závěrečná věta však zní div že ne jako hrozné memento. „Kdo umí opravdu čist,“ praví Hejnic, „měl by si Přímou volbu pořídit.“ Pak máme medle a natotata zaděláno na převeliké trauma: kdo z nás totiž může o sobě tvrdit bez oka mrknutí, že on to je, kdo umí „opravdu“ čist? Kdo z čtenářů, kdo z kritiků, kdo z teoretiků? Pořídit si Exnerovu novinku, nic proti tomu, to dá rozum, že kniha stojí za doporučení, zdá se ale, že pouze Otto Hejnic si je skálopevně jist, že umí opravdu čist. To nepochybně není vůbec málo, poněvadž kritiky či recenze „opravdu, ale opravdu“ nejsou jeho šálek kávy. Však i estetiku Exnerovi při četbě předloženého převyprávění jeho vypravování aby oči z důlků vypadávaly a ručně se úlekem poulily.

Zkusme však nepřevyprávět zhol nic a zůstaňme u poznámek k žánrovému ladění a stylové tvářnosti nejnovější autorovy prózy, již se nám přičí označit za román, poněvadž románové epiky v ní sice není poskrovnu, leč románové poetiky o poznání méně; dá se však o tom vést spor. V knize Přímá volba (stydno o tom hovořit, leč jde o první „přímou volbu“, při níž, máme-li Exnera parafrázovat, nižší šlechta zemánků v Čechách nadlouho, co když málem na věky věkův

Milan Exner
Přímá volba

Nakladatelství Bor

co smečka lapků obsadila Pražský hrad) jsme svědky záměrné symbiózy dvou vypravěčských postupů. Jednak monologů ze života starého herce, v první řadě revokujícího ztracený text *Obrazů z gubernie* (ergo z časů carského Ruska), kteréžto liberecký recenzent náramně ledabyle přejmenovává na *Obrázky z gubernie*, text původně určený pro předlistopadové tzv. bytové divadlo, jednak ucelených dialogických i nedialogických pasáží v duchu klasického ruského dramatu. Jeho autora má čtenář uhodnout, jenže to je skoro příliš: má umět „opravdu číst“ a k tomu ještě uhadovat zapomenuté ruské klasiky?

Telegraficky řečeno se toto divadelnické podobnoství o ruské gubernii čili o matičce Rusi za starých časů postupně proměňuje – v kontextu s dílčími úseky protagonistova monologických líčení – ve svého druhu podobnoství o ruské gubernii, jenže... Jenže ta gubernie, nehledě na všechna ruská jména a přísloví, je stále češtější a pořád daremně češtější, darmo mluvit a darmo pomyslet. Dokonce i čtenář, který neumí opravdu číst, je už dávno doma: kráčí přece o nynější české guberniální mravy a poměry a o novodobý tuzemský rozmar hrát si na přímo volbu, na přímou demokracii, vbrzku na přímou diktaturu... Je to dětinské, leč následky budou či už jsou... nuže, vpravdě guberniální. A máme-li mírně obměnit jednu štiplavou a jízlivou Exnerovu citaci, půjde sice pořád i nadále o Čechy krásné, Čechy mé, ale lidem se z nás může čím dál víc zvedat žaludek.

Píše se tu však o ruském národu a co se o něm píše, jistěže „jako“ o 19. století? Hle, vizme a vězme: „Bude všeho dost, pušek, menáže i uniforem! Pak se může ruský národ pozvednout a jako jeden muž se vrhnout na Turka. Odčiníme Krym, Cařihrad bude náš! Budeme mít vlastní černomořskou flotilu! Zaujmeme sultána a budeme ho ukazovat na poutích! Umíte si představit tu nádheru? Na severu Petrohrad, na jihu Cařihrad, a mezi nimi Moskva! Největší trojměstí světa! Tři hlavní města Ruska! Pak se k nám připojí všichni Slované! Pak se

k nám připojí všichni křesťané! Pak se k nám připojí všichni pohané a hned po nich Amerika! Narodili jsme se do velké doby!“ A následuje prorocké a hluboce lidské rčení: „Až ovládneme Ameriku, bude i muzik v balíku!“ Což je věru přímo aktuální.

To byla pouze malá ukázka z *Přímé volby*, z repliky jednoho z dramatických protagonistů. Dozajista se nabízí úvaha k ozjímání, zdali dva nestejné narativní proudy jsou v Exnerově knize dostatečně stejnorodé, případně zda pospolu vytvářejí vypravěčský kontext, v němž se vzájemně doplňují a svou filosofií (jednou satirickou, podruhé sarkastickou a naopak) se navzájem prostupují. Každý má jistě své gusta, lze se však obávat, že něčeho je v próze nadbytek: buď divadelních výstupů z minulosti v intencích ruské klasiky, anebo převážně depresivních monologů ze současnosti v podání jednoho stárnoucího herce. Ten vystupuje a promlouvá v úloze aktéra nedávných časů, jakož i v roli svědka zaniklých předlistopadových světů či možná světečků. Skutečně však zanikly? Nevrátily se pomyslným oknem do prostoru české kotliny či české společnosti nedlouho poté, co byly obrazně řečeno vystrnaděny ze dveří? Proč by se jinak leitmotivem Exnerovy publikace stalo neutěšené vyprávění o novodobé české gubernii? V níž si její občané či obyvatelé hrají sami se sebou jednou hru na slepou bábu, podruhé činí hrátky na přímou volbu. V tomto myšlenkovém, více však bezmyšlenkovitém meandru tuzemského dění pak nenápadně i bezohledně bují všelijaké guberniální býlí. Exnerův mluvčí je registruje, reflektuje a poté více či méně omamován jeho jedovatými výpary posléze povýtce rezignuje. Jinou volbu koneckonců téměř nemá, když se v Čechách dožil přímé volby.

Značný význam ve spisovatelově nelichotivě a depresivně scénérii české současnosti má epizodická postavička němčináře „na nouzi“ se zajímavým jménem a příjmením Heřman Pěnkava, byť tento středoškolský profesor, jenž určitě umí „opravdu

číst“, nemá pranic společného s pseudonymním českým středozápadním literátem Evženem Pěnkavou. Dochází do Klubu chudých čtenářů a doposud si v antikvariátu pořizuje díla klasiků za pouhou čtyřkorunovku – a jeho „hádání“ se s titulní postavou Jaromíra Kšandy cílevědomě postuluje hojně základní novodobé problémy: Žijeme dnes ve velkých příbězích, nebo nikoli? Netvoří naše nynější životy celé stovky minipříběhů? Nemá současnost, je-li, strukturu sitcomu? Možná se to jednou vše scelí do jednoho obrazu, vznikne však z toho velký příběh či nevznikne? Máme případný velký příběh už za sebou – nebo ho máme teprve před sebou a lépe nevědět, co všechno nás čeká? Není nezvratný fakt, že nic nevíme o budoucnosti, právě jedním z velkých příběhů nynějšíka? Může být východiskem ze slepé uličky současnosti, která prý beztak žádná není, když se upneme na čtení sáhodlouhých románů o světě včerejška a předvčerejška, který už také není? Jedno řešení se nad nimi i nad námi vznáší jako přetížené girlandy Damoklových mečů: jaké konkrétně hrozí, raději nepovíme. Exner vyhlížeje blížící se zlověstná mračna z Východu praví, že roky 1938 i 1968 se budou ve srovnání s již cválajícími jezdci apokalypsy zřejmě zdát pouhým čajíčkem.

Sečteno a zváženo: spisovatelova Přímá volba na jedné straně přes svou záměrnou žánrovou a stylovou disparátnost či disharmoničnost představuje románové memento, navzdory arcspleti vztahů aktuálnější než novinové aktuality, na straně druhé jde o poněkud předčasnou (?) generační bilanci nebo rekapitulaci jednoho mnohovýznamového životního příběhu či osudu. Prý již není velkých příběhů, přitom je ale všichni prožíváme. Tváří v tvář tratolišti ideologií i na popravišti letitých snů.

Vladimír Novotný

(Milan Exner: Přímá volba. Dr. Eva Koudelková / Nakladatelství Bor, Liberec 2017.)

Skoncovat s Eddym B.

M
anhatt
tan

Román *Skoncovat s Eddym B.* vyšel ve francouzském originále pod názvem *En finir avec Eddy Bellegueule* v roce 2014 a okamžitě vzbudil mezinárodní pozornost. Jeho autor Édouard Louis bývá dokonce označován za vůdčí hlas mladé evropské literatury.

K českým čtenářům si oslavovaný románový debut našel cestu prostřednictvím překladatelky Sárky Vybíralové, respektive nakladatelství Paseka. Také u nás se na něj pochvalné recenze jenom hrnou. Pětihvězdičkové hodnocení v jednom z periodik mě přimělo zajít do knihkupectví, abych zjistil, co že je to za literaturu úžasného kalibru.

Édouard Louis, vlastním jménem Eddy Bellegueule, se narodil v roce 1992 v severofrancouzském městečku Hallencourt do početné rodiny továrního dělníka. Kvůli svému nezvyklému způsobu chůze a zženštilým pohybům byl od útlého dětství „divnej“. Ve škole si prošel drsnou šikanou. Pod pojmem drsná šikana si já osobně ovšem představuji něco jiného, než flusanec do obličej. Pravděpodobně to bude tím, že jsem o dva roky starší, než Eddyho otec. Holt jsme jiná generace. Smíchov byl za mého dětství periferie. Jeho obyvatelé byli převážně manuálové z místních fabrik, z vagónky, tiskárny Svoboda, pivovaru nebo uhelných skladů. Neminul týden, aby se v hospodě Na Palubě chlapi neporvali na nože. I my jsme měli ve třídě plné grázlů hošíka jedničkáře, co se při chůzi srandovně natřásal a kroutil zadnicí. Navíc zrzoun. Obětí naší šikany se ale kupodivu nestal on. Pokud někdo dostal skvělý nápad schovat bundu do popelnice plné řeřavého popela, hodit do aktovky psí lejno nebo polít hlavu inkoustem z kalamáře, odsákával to Korsakov. Protože byl Rusák! Do první třídy jsem nastoupil v září 1972, pouhé čtyři roky po okupaci spřátelenými vojsky v čele se Sovětským svazem; tolik na vysvětlenou generaci Eddyho. Paradoxní na tom všem je, že Korsakov byl potomkem skladatele Nikolaje Rimského-Korsakova a ve dvacátých letech uprchli do Československa před rudým běs-

Knihy, filmy nebo divadelní představení s homosexuální tematikou nejsou už dneska žádnou senzací a 96 procentní společnosti jsou přijímány vstřícně nebo přinejmenším s pochopením, evropskými metropolemi rok co rok táhne duhový Gay Pride, existuje registrované partnerství, takže Édouarde Louisi, nedělej vlny.

něním. V květnových dnech 1945, kdy pražané zahrnovali sovětské osvoboditele šeríky, odvěkla NKVD Korsakovova dědu do gulagu, ze kterého se už nevrátil...

Nic nového pod sluncem nejsou v románu *Skoncovat s Eddym B.* ani chlapi propuštění z fabriky, kteří celé dny prosedí před televizí a večer se jdou opít. Siláckými obhroublými řečmi si dodávají kuráž, aby si nemuseli v hloubi duše přiznat porážku, že se nezmůžou na víc, než si jednou za měsíc dojít na úřad pro sociální dávky, seřezat ženu a umotat si další fakáně. O tom už byla v minulosti napsána hezká řádka knih.

Totéž platí o hrdinově coming outu, ke kterému román směřuje od samého počátku. Nedočteme se tu vůbec nic nového, co bychom už nečetli jinde v nesčíslné obdobách. Ale co nového se vlastně máme dozvědět?

Eddy B. je homosexuál.

Michal Š. je na blondýnky.

No a?

Koho to zajímá?

Knihy, filmy nebo divadelní představení s homosexuální tematikou nejsou už dneska žádnou senzací a 96 procentní společnosti jsou přijímány vstřícně nebo přinejmenším s pochopením, evropskými metropolemi rok co rok táhne duhový Gay Pride, existuje registrované partnerství, takže Édouarde Louisi, nedělej vlny.

Bratranec pobíhal po fotbalovém hřišti nahý, s obnaženým pohlavím, jehož úctyhodné rozměry

mě vyváděly z míry. Ostatní kluci ho z rozjaření začali napodobovat a svlékat se. Běhali, dotýkali se vlastních i cizích pohlaví. Údy se jim při pohybu odrážely od stehén, pleskaly o nohy a podbřišek. Třeli se nahými těly o sebe, napodobovali pohlavní styk. Kluci se u takových věcí hodně nasmějí. Někdě se mě zeptal, proč se k nim nepřipojím. Odpověď jsem tak hlasitě, aby to slyšeli všichni, že takových her já se neúčastním, a znovu, jako když Bruno přinesl film, jsem dodal, že je mi z jejich chování na blití a že když je takhle vidím nahé, říkám si, že se vážně chovají jako buzeranti. Ve skutečnosti mě při pohledu na jejich obnažené údy jímala závrať. Používal jsem slova buzerant, pedál, tetka, abych od nich získal odstup. Potřeboval jsem je vyslovit, aby ztratila moc nad mým tělem. Zůstal jsem sedět na trávě a odsuzoval jejich chování. Hrát si na homosexuály pro ně představovalo způsob, jak ukázat, že jimi nejsou. Bylo třeba nebyť buzna, aby si člověk mohl jeden večer hrát a nerisovat přitom urážky.

Na mudrlantství tohoto rázu je postavena celá kniha. Nazývat ji románem je poněkud nadnesené. Upřímně řečeno, jde o nepříliš důvtipnou vyprávětku, jejíž největší předností je, že má pouze 209 stran. Sklouzne po vás, jako kapka vody po listech na stromě a za chvíli už nevíte, že přišlo.

Michal Šanda

Édouard Louis: Skoncovat s Eddym B., Paseka 2017

Nalezeno

M
Manhatt
tan

Prostor
k věci: Sloněho stolu.

Jak známo, věc to věru léčba
je proti srsti hladit jízka,
mít spicku ze sodové vody
a – což je záznak ~~hořavý~~ hořavý;
Herrmannu jíst do hospody
a stíhat vlny – Klenkov;

Je velmi léčba, reže smolit
zvlášť pro vztečence, extra pro lid,
je léčba krásit hořoviny,
když venku nečas přebídný
a léčba psát své memoary,
když člověku jsou dva-tři dny;

Víc léčba to a přímo krouží
si představiti v duchu Rutha,
jak večerů jen jednou za den;
je léčba, zachovat se všem
a také není úkol snáden,
s Hellichem přit se o věcem;

7.

v knize

Je těžké, byšlet v kalamaří,
psát jenom k vůli honoraří,
je těžké, vzít ~~se~~ si všechny dámy,
jímž vymáral pi lásku kdys
a velmi těžké, chvalně známý
~~na~~ přičísti sladkúv rukopis;

Je těžko, listku přijmít k tomu,
by ~~mu~~ opravil to, co shořelo mu,
je těžko, z Románuho sábla
v polevce šetát oka smát
a těžko, k tomu pohnout Mašla,
by dal se časem ~~učením~~ učesat;

Je těžko po flekovském pivě
a humoresku mařit v „živě“
Je těžko, Paříži dát s bohem,
- a Svatobor už nedá'as - - :
však nad vše to vše těžší mnohem,
psát proslav a jej dopsat - v čas!

Bramminký

P

iňaco
lad

a

Stisk ruky pos
Augustin Skýp
(1920–20

Augustin Skýpala v Lužici před pomníkem
Cyrila a Metoděje 2008, foto Milan Hrabal

Narodil se 22. 11. 1920 v Jarcově u Valašského Meziříčí, dětství prožil v nedaleké Oznici. Absolvoval Státní odbornou školu pro zpracování dřeva a kurzy řezbářství a sochařství u prof. Miloslava Bublíka ve Valašském Meziříčí (1936-1939). V době německé okupace díky nemoci unikl totálnímu nasazení a mj. vypomáhal v truhlářské dílně svého strýce a při polních a lesních pracích u rodičů. Zájem o umění jej přivedl v letech 1940-1941 do divadelního kroužku studentské a dělnické mládeže Mladá scéna, který založili a vedli Alfréd a Emil Radokové. (Ukrývali se tehdy ve Valašském Meziříčí před pražským gestapem.) V bulletinu Mladé scény publikoval A. S. své první verše. V květnu 1945 odchází natrvalo do Prahy. Na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy navštěvuje přednášky J. Patočky, V. Černého, B. Mathesia, F. Kovárny, J. Mukařovského. Překládá verše z ruštiny, občas publikuje vlastní verše v časopisech Jitro, Ohnice, Červený květ, Kultura, Květy, Kulturní tvorba. Od roku 1946 postupně pracuje v nakladatelstvích Melantrich, Svoboda, Orbis a Panorama. Spolupracuje s knižními bulletinu (např. Nové knihy, Knižní kultura) pro které napsal stovky anotací, glos a článků. Po politických prověrkách roku 1969 byl od knih odsunut do odbytu pohlednic a jiného merkantilu. V dubnu 1982 odchází do důchodu.

Jeho knižní prvotinou byly verše pro děti k obrázkům Bohumila Štěpána *Veselý rok* (Svoboda, Praha 1948), která vyšla rok poté ve Vídni v německém překladu jako *Das lustige Jahr*. Na delší čas se odmlčel a dal o sobě vědět až soukromým tiskem – básnickou sbírkou *Konec sezóny s jojem* (1968). Ještě než byl vydán zákaz publikovat jeho dílo, stačil vydat verše pro děti k leporelu Aleny Ladové *Zvířátka* (Svoboda, Praha 1969). Brzy poté byla jeho již vytištěná básnická skladba *Podzim s Diogenem* (1969) zničena. Podařilo se zachránit jen několik výtisků. V letech normalizace (1970–1989), kdy nesměl knižně publikovat, vydal v nakl. Orbis a Panorama na mimoknižním úseku tři desítky titulů říkanek a omalovánků pro děti, některé pod krycími jmény. Jako soukromý tisk vydal *Sochy Zdeňka Přikryla* (Olomouc 1972).

Po roce 1990 se vrací do oficiální literatury. Vstupuje do veřejného společenského života a účastní se činnosti nově vzniklé Obce spisovatelů a Českého centra Mezinárodního PEN klubu. Časopisecky publikuje verše, glosy a recenze (Alternativa, Host a Literární noviny), někdy pod pseudonymem A. S. Nivecký a různými šiframi. Je zastoupen mj. v literárním sborníku *Tanec na hladině ticha* (Městská knihovna Varnsdorf 2000). Jeho verše uvedla Česká televize. Knižně vydal básnické sbírky *Nebe pro pěší* (Optys, Opava 1994, Cena Leopolda Vrlý 1995), *Město můj Getsemanský sad* (Sfinga, Ostrava 1995), *Z mého zvěrokruhu* (Okresní knihovna Olomouc 2000, bibliofilsky Městská knihovna Valašské Meziříčí 2000) a prozaickou knihu *Bosý kněz* (Děkanství Rožnov pod Radhoštěm 1990).

Čtenářsky nejúspěšnější a umělecky nejhodnotnějším Skýpalovým dílem je básnická skladba *Podzim s Diogenem*, která se dočkala několika vydání. První vydání z roku 1969 je prakticky nedostupné. V roce 1994 byla celá skladba zařazena do výboru *Nebe pro pěší*, tentokrát (a později opakovaně) jako *Podzim s Diogenem* v roce 2006 ji jako samostatnou publikaci vydalo Kulturní sdružení Bezručův kraj Frýdek Místek. Dvakrát se objevuje v elektronické podobě: v roce 2003 ji vydal ŽÁR, Ostrava (jako *Podzim s Diogenem*, ale v textu již s krátkou verzí jména *Diogenes*) a v témže roce je také zveřejněna na webu jihočeského sdružení v-art v edici Zonty: http://www.v-art.cz/zonty/edice/r-4003/obsah_diogenes.htm http://www.v-art.cz/zonty/edice/r-4003/obsah_diogenes.htm. Krom toho byla přeložena do polštiny Wilhelmem Przeczkiem, dočkala se i uvedení ve vysílání Českého rozhlasu v interpretaci Alfréda Strejčka. Pod názvem *Podzim s Diogenem* uspořádalo v roce 2015 Divadlo hudby a poezie Agadir v brněnském Mahenově památníku pořad k básníkovým 95. narozeninám.

Skýpalovou poslední publikací je výbor z jeho veršů v antologii Obce spisovatelů ČR *Duše plné slov* z roku 2017.

- mhra -

P

iňaco
lad

a

Milý Augustine,

následující řádky mého dopisu Tobě četla básnička Milena Fucimanová na "Tvém" večeru tři dny po Tvých 95. narozeninách. Já tam být nemohl a bylo mi to moc líto. Tehdy začínaly slovy: *dívám se na číslo, které statisticky (a staticky) vypovídá o Tvém pobytu na zemi a žasnu nad tím, jak se znovu a znovu zakulacuje...* Dalšího zakulacení ses nedočkal. Stejně tak jako já se nedočkal dalšího osobního setkání s Tebou, které jsem si přál v závěru toho dopisu. Ale zbývající text mezi úvodem a rozloučením zůstává v platnosti. A protože zazněl pouze tenkrát, pro tu chvíli, a protože já tam nemohl být a číst Ti jej sám, posílám ho teď nejen Tobě, ale i Tvým čtenářům:

Milý Augustine,

vracím se často do nemnoha Tvých – pro mne nedostižných – knížek, procházím se v getsemanském sadu Tvých veršů, myšlenek, obrazů. Je mi tam dobře. Jsi v nich totiž takový, jak Tě znám z Tvého pražského bytu, kde jsi mi – spolu se svou úžasnou paní Květou – vždy nejprve pozorně naslouchal a teprve potom vyprávěl o vlastních „obyčejných“ událostech, při nichž se mi tajil dech. Byly to události plné vášnivě chuti k životu, ale také pokory před velikostí věčnosti. Před majestátem chrámu v nás i nad námi. A byla v nich také literatura jako událost slova, pohyblivý svátek ducha.

Ano, byly to události velice duchovní, a byly přesně takové, jaké jsem dychtil také prožít.

Spojovala nás nejprve poezie, později občasné společné podomování na Bítově a Spořilově, na jiných místech Čech, Moravy a Lužice. Pokaždé jen na chvíli, ale v mých vzpomínkách napořád. Byls kamarádsky kritický k mým výtvorům – básnickým i jiným. Vážím si toho.

Znovu se mi teď zjevuje úplněk nad balkonem bítovského hradu (kam jsem Tebe a Tvou paní volal v jakémsi romatickém záchvatu), znovu prožívám jízdu nočním autobusem na stanici Hlavní, vzhlížím k oknům paneláku, jestli jste doma. A znovu odtud ráno odjíždím s pocitem, že možná naposledy... A když to bylo naposledy, nepoznal jsem to.

Luštím roztřesené písmo Tvého nedávného dopisu a čtu si v něm s radostí. Je v něm moudrost i úzkost, vyrovnání i rozechvělost a: pro mě naděje, že je to možné. Být stár, a přece plný chuti po poznání. S každým loučením něco nového vítat. S odvahou k vědomí, že všechno je dočasné, čemu nevěříme.

A tak zkouším také věřit. Jako Ty, Augustine, který nejsi svatý, jako nejsem ani já. Zkouším věřit, že jsme něco poznali, co stálo za čas, který minul rychleji, než bych byl věřil.

A možná trochu nevhod vzpomínám, jak jsme "založili" společenství zadních básníků českých (na základě Tvého výroku: "Jestliže jsou přední čeští básníci, musí být taky zadní..."). Nejspíš se k nám už nikdo nepřidal, nevydali jsme totiž žádný manifest. Zůstalo to mezi námi. Vymyslels to v době, kdy mi nebylo dobře a tímhle žertíkem do vlastních řad jsi mi vrátil smích, který je tak potřebný pro rovnováhu.

A za to trpělivé vyrovnávání mých splínů (aniž sis toho byl vědom) Ti budu, Augustine, pro vždy vděčný.

Srdečně Tě zdravím zpod Špičáku do Spořilova! Tvůj M. H., listopad 2015

A od té doby jsme si několikrát telefonovali, vyměnili několik dopisů. A když jsem se zrovna chystal Ti zase po čase napsat (telefonovat jsi už moc nechtěl), přišla mi zpráva, že jsi v sobotu 30. června ráno krátce po sedmé hodině odešel do básnického nebe. Tvoje dcera Ivana mi později řekla, že jsi klidně usnul doma ve své posteli, jak sis přál, a jak bychom si to přáli asi všichni. A její poznámku, že teď ses ze "zadního básníka" stal básníkem "horním", já – coby "zatím zadní a dolní" – rád podepisuji. Věřím, že Tě Tvoji kolegové a předchůdci přijali přátelsky.

Četl jsem si znovu ve Tvých nemnohých knížkách a vybíral z nich mně nejmilejší básničky. Doufám, že souhlasíš.

Srdečně Tě zdravím zpod varnsdorfského Špičáku tentokrát poprvé do básnického nebe!

Tvůj

Milan Hrabal,

Varnsdorf, červenec 2018

Slovem lomit kámen

• • •

Na počátku trávník
na trávníku domek
v domku stůl
u stolu lidé
já ještě nikde

Na konci lidé
na stole láhve
dům plný světla
dokola trávník
já už nikde

prolog básnické skladby Podzim s Díozenem (1969)

NEBE PRO PĚŠÍ

SLOVEM LOMIT KÁMEN
NOVĚ POJMENOVAT KVĚTINY
DUŠI SVOU Z OHNĚ VYNĚST
OSMÝ DEN ODPOČÍVAT

NEZÁVIDĚT ANDĚLŮM A PTÁKŮM
SVĚŘIT SE PAMĚTI STROMŮ
MILOVAT POHLEDEM
BÝT NENÍ MÍT

NEVYMLOUVAT BOHA BLIŽNÍMU SVĚMU
RADĚJI MLČKY ODEJÍT
STISK RUKY POSTAČÍ
NA CELOU VĚČNOST

ze sbírky Nebe pro pěší (1994)

AŽ ZA SVÍTÁNÍ

Růže se opřely o plot
a chrlí krev
až na chodník stéká
růžová pěna

Pod stejnou lunou
stářím proděravělou
ztrácíme hlavu

Až za svítání vidíme
že za jedinou noc
vykvetl záhon květin

ze sbírky Nebe pro pěší (1994)

GENEZE

Obrisy pevnin a moří
trvalý obtisk postavení mraků
z nultého roku
tvorby boží

Pomlčme o Bohu a pozorujme člověka
jak se vysvléká z tvarů zvířat
a jak se do nich stále
znovu obléká

ze sbírky Město můj Getsemanský sad (1995)

STATISTIKA

Za jednu vteřinu na naší planetě
umírají dva lidé
tři ženy počínají
sto tisíc kuřáků si zapálí cigaretu
než ji dokouří narodí se pět set dětí
spadne třicet tisíc meteoritů
stokrát uhodí blesk

Milionkrát zvedne někdo sluchátko
aby řekl něčí jméno
žádný druh tvorstva nemá tolik jmen

Za jednu vteřinu na naší planetě
vzplane a utichne bouře
země se zavře za meteorem i člověkem
vajíčko za svým mikroskopickým hostem

a paměť lidstva
za včerejší válkou

ze sbírky Město můj Getsemanský sad (1995)

Z mého zvěrokruhu

Kozoroh

Mít tak čtvero noh
jako kozoroh
žádná kozí noha
nevzala by roha

Panna

Panna symbol pomíjení
včera je
a dnes už není

Štír

Štír v boji o díru
je s každým na štíru
I když je děr více
je o ně pranice

Lev

Vlast je moudrá máti
ví co komu dáti
Do erbu dala si
lva s dvěma ocasy

ze sbírky Město můj Getsemanský sad (1995)

Ryby

Miluji ryby
nedělají drby
Rybí mlčení
mé poučení

Váhy

Kampak by se váhy hnuly
kdyby vážily dvě nuly?

Blíženci

Co je na blížencích hlavní
je to že jsou bezpohlavní
Když se přesto něžně sblíží
alespoň si neublíží

Býk

Kolik krav si těžce zvyká
stále na jednoho býka
Zato býku nejde z hlavy
stále jenom krávy krávy

Rak

Všimněte si jak
si špatně vede rak
Z nedostatku nadhledu
couvá stále kupředu

Augustin Skýpala ve svém pražském bytě, foto Milan Hrabal

Když oči zavazuje tma

Doma?

V tom jméně Morava dnes ráno tráva vstala.
Ptala se po mně studny plné krve:
Peklo či nebe –
co tu bylo dříve?

V chalupě, která jediná neshořela,
nehybně stojí mí rodiče a bratři.
Mrtví. A já k nim
nepatřím či patřím?

Les lehl popelem a pole vymizela.
Chuchvalce vlasů nabodnuty v křoví –
Nikdo mne nezná.
Všichni jsou tu noví...

báseň otištěna v časopisu Alternativa Nova

Postmoderní alegorie našeho osudu

Nekamenujte Stvořitele
udělal toho víc než chtěl –
ze starých přátel nepřátele
z Popelek vázy na popel

Z Růženek olej do lampiček –
a co z těch dalších mladých těl?
Ani se neptám kolik svíček
nedohořelých pozhášel

Poděkujme mu Nás tu drží
a dal nám brýle zuby hůl
Po lávce nad úděsnou strží
vede nás anděl – slepý vůl

báseň otištěna v časopisu Alternativa Nova

Závěrečná

Smrt se mnou klidně žere z jedné misky
každý den víc a rychleji
V mém šálku kávy smáčí mrcha pysky
upíjí hořkou naději

Je na tom dobré že ji znám tak zblízka
Je pouhé nic Je abstraktní jak Bůh
Jenže mně po všem tělesném se stýská
Matička Země vůči mně má dluh

Ježíši můj Ty Mistře odhodlání
podej mi ruku Víra Tvá je má
Proč stéblo naděje nepřijmout z Tvých dlaní
když oči nám už zavazuje tma

báseň otištěna v Literárních novinách (2000)

• • •

Bylo už pozdě když Dógenés pochopil
že je zbytečné dávat si náhubek
spíláme-li hlupákům a mocným
nebo i tenkrát
kdy hovoříme k sobě

Pochopil že směje-li se žebrák
skončí s prázdnou dlaní

že nelze zavrňovat bohy
nejsme-li si v nevíře jisti

že nelze neotevřít smrti
stojí-li už za dveřmi

• • •

Když to pochopil prosil všechny známé
aby mu dali zašít v rakvi ústa
a pohřbili ho tváří dolů

Aby ho nikdo neuslyšel volat
že se chce ještě vrátit mezi živé
a dopsat dílo o Sísyfovi

• • •

Rozuměli mu dobře ale vykládali ho špatně
vyložili proti němu vše
co nechtěli vykládat proti sobě

Pravili že znesvěcoval pomníky jako pes
přirovnával lidi k zvířatům
ze sudu byl mnohokrát úředně vystěhován
ale opět se tam vrátil

Žalovali že příliš mluvil
žalovali že příliš mlčel
že psal jen po zdech kam chodíme všichni
a že je citován
aniž zanechal jedinou knihu

*závěrečné sloky básnické skladby
Podzim s Dógenem (1969)*

Ediční poznámka

*Básně jsem vybíral z básnických sbírek
a časopiseckých výstřižků z básnickovy pozů-
stalosti. Při přepisu jsem zachoval původní
grafickou úpravu i pravopis. Za poskytnutí
některých materiálů a veškerých autorských
práv děkuji básnickým dcerám Ivaně a Ale-
ně.*

P

iňaco
lad

a

Michal Stránský

Prstem básně lechtat nebe (básně z cest)

Michal Stránský
foto Anna Stránská

Michal Stránský (*1966, Uherské Hradiště). Absolvent Divadelní fakulty JAMU v Brně (1995–2000). Vystřídal několik zaměstnání, v současnosti pracuje jako grafický designer.

Autorsky a dramaturgicky spolupracuje s Tanečním souborem Hradišťan a choreografkou L. Košíkovou (v posledních letech např. inscenace *Třikrát je člověk* a *Catuli Carmina* – na objednávku mezinárodního operního festivalu Smetanova Litomyšl).

Poezii publikoval v časopisech (například *Weles*, *Proglas*, *Riječ* – překlad do bosenštiny H. Zahirović). Je zastoupen v almanachu *Cestou* (Weles, 2003). Vydal sbírky *Mezi okamžiky* (vlastním nákladem, 2009) a *Na hruškách nebe* (Kniha Zlín, 2012), k vydání je připravena sbírka *Na stopě dalmatina* (Větrné mlýny).

Za poezii pro děti ke scénickému pořadu *Leť, písničko, do světa* se stal laureátem mezinárodního folklorního festivalu Strážnice 1990. Řadu jeho básní zhudebnil zejména J. Pavlica.

Píše také písňové texty, zejména pro inscenace divadel v Uherském Hradišti, Chebu, Pardubicích, Ostravě, Praze (hudba D. Fikejz, M. Štědroň a další). Napsal libreto „cyklistické opery“ *Domácí válka* na hudbu F. Schuberta (Operní studio Konzervatoře Brno, 2016). Pro „operní koláž“ *Don G* (JČD České Budějovice, 2018) přebásnil texty opery *Don Giovanni* Teno-rio G. Gazzanigy a podílel se na scénáři. Pro skladatele J. Najvara vytvořil libreto opery *Dante – Setkání s Božskou komedií* (předpokládaná premiéra 2019).

Intenzivně se věnuje také fotografii, kterou vnímá především jako poezii vyjádřenou jinými prostředky.

• • •

*než jsem se vrátil domů z cest
opadly stromům všechny listy*

*zčernala zem a vidíš místy
neznámé stezky někam vést*

*co mohlo k jihu odletělo
tvůj úsměv zůstal jasně čelo*

Vůně jiných sluncí

Promenade du Lac

prstem vodotrysku
polechtat nebe
uchechtl se racek

na košilovou běl
na pomalé úřední blues
čerstvě chycená žena

spojené nádoby
spojených národů
v skleničkách cuvée
protější nábřeží

kryjí rychlými rify
ostřejší kytary
zřízenci v montérkách

zářících novotou
dotahují matky
z barevných stánků

pod platany
kape hořčice

Ženeva, léto 2010

Sons français

ztracený v cizím jazyce
zvědavě ochutnávám
tělo té řeči zdá se plné
pružné a jemně kořenité

za vyváženou kyselinkou
sklízím teplo úsměvu
v dochuti květované šaty
voní jiným sluncem

mýdlem z Marseille
někdejší touhou
s velkýma očima

Botanic Garden

polykám pocit
neznámý jak saké
jak letní stíny
pod sakurou

zenovou tůňku
lechťá hejno rybek
japanoložce
nepřiléhá kimono

Veneziana

v zamlklém koutě Benátek
bez důvodu a bez příčiny
stranou davů a pozlátek
zahlédneš v okně bella donnu
s ramínkem šatů zápolící

vzrušení v barvě percimonu
hladké jak kůže otěží
letmé jak na zdi ptačí stíny

ona však zavře okenici
na vlny Rio del Carmini
z řasenky černě zasněží

Bouřka v Rodnei

škubnutí svalem
na hrudi šedého hřebce
o prozrazený křemen
křísne kopyto
šleh černý žíní
rozčeří hejno much

do modra chvíle tichne
a těžkne po oceli
hluboko v údolí
se rozezvonil zvon

jak tě to učívali
tikotem srdce
snažíš se měřit čas
strnulý mezi zablesknutím
a rachotem který všechno zavalí

společně se stádem
napolo divokých koní z polonin
hledáš jak ochočit
poctivý starý strach

Čem se baví boty

• • •

jaké to bude asi tam
v neznámé zemi s divným písmem

buddhismem zenem šamanismem
s tím vším co ani nepoznám

budou si i tam všichni jistí
podzimem – že si stele v listí?

• • •

plujeme nocí proti času
nahore myriády hvězd a dole

pás galaxií megapole
své oči na té kráse pasu

sleduju vesmír z okýnka
i letuščina kolínka

• • •

o čem se baví naše boty
tam před hospůdkou na terase

večeře je jim dlouhou zdá se
jsou ale zvyklé na trampoty

a tak si klepy krátí čas
ušetřen není žádný z nás

• • •

vlasý si barví uhlem noci
rty má jak třešeň která praská

na co se dívá rovnou laská
nechce a přece má tě v moci

jde drobným krokem dívčí něha
mrazík co po zádech ti běhá

• • •

žijeme všichni na krunýři
odněkud příšlé želví matky

až se jedenkrát vydá zpátky
vesmírný prach se sotva zvíří

to vše v kameni vytesané
viděl jsem – a tak se stane

• • •

strach z mrakodrapů drží mraky
v uctivé dálce pofukuje

po řece hejno lodí pluje
nad nimi lidé auta vlaky

krvinku v tepnách megapole
vidím se smát má paže holé

• • •

jsi v jiném světě jiných zvyků
a přece listí padá k zemi

duše se živí nadějemi
a všechno může skončit v mžiku

smrkat tu nesmíš tak se muč
vizitku dávej obouruč

• • •

čerstvá a málo trpělivá
krása na dcerách přátel z mládí

ta ještě neví že tě svádí
bezelstně se do očí dívá

až na opačném konci světa
zablédl jsem jak běží léta

• • •

na křídlo sedl měsíc bledý
a kulatě se na nás směje

nejspíš nám dobrý večer přeje
i dnes může být naposledy

krásné a na vše připravené
letušky prosím o červené

*Z rukopisných sbírek Michala Stránského Za
ruku s E. a Tajemný úsměv Soomin Woo*

Vybral
Milan Hrabal

P

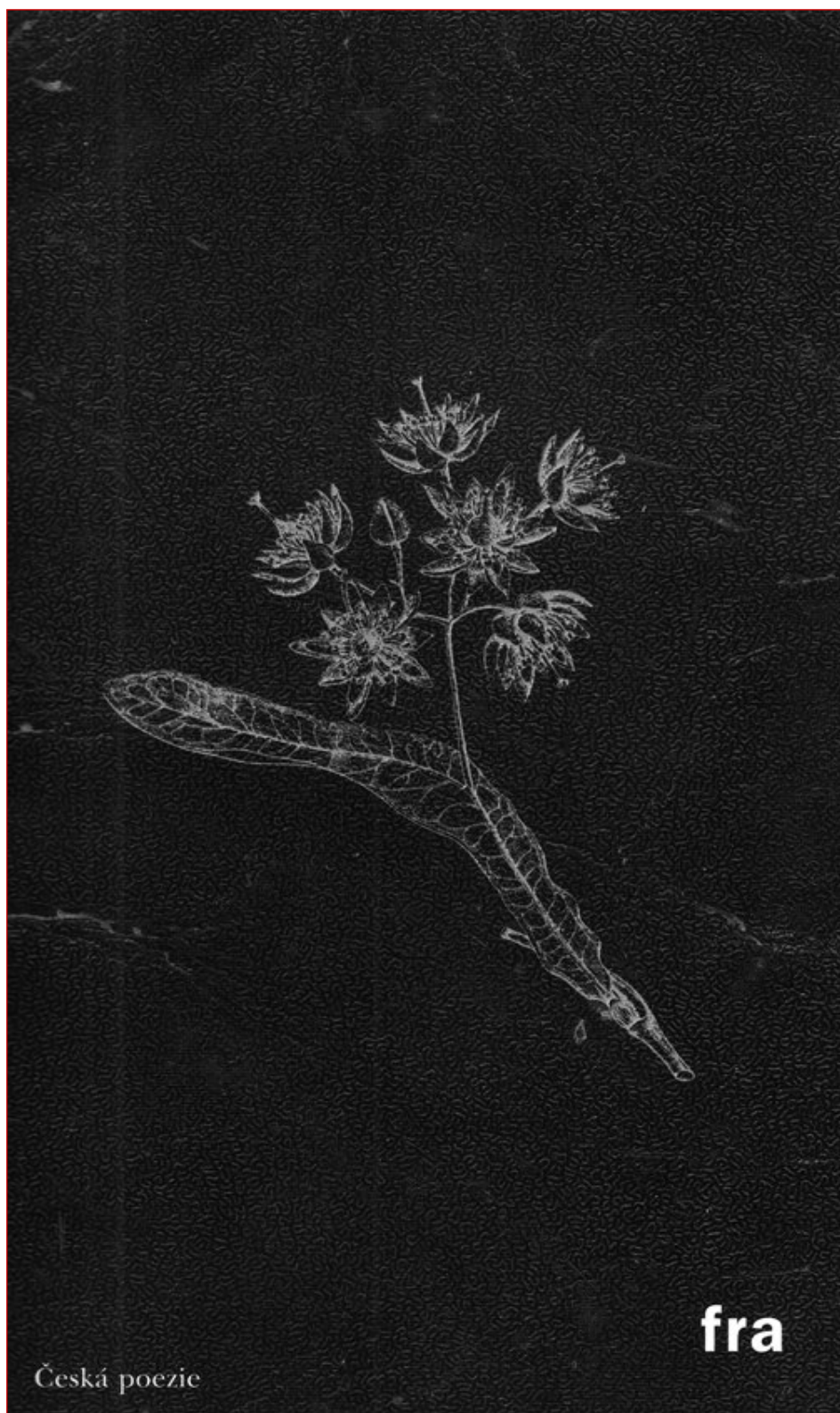
iňaco
lad

a

Petr Borkovec

Na básnickou sbírku je 115 stran poměrně dost, ovšem v tomhle případě jsem jakožto čtenář měl pocit, že je to málo a že bych chtěl číst dál. Skvěle napsané, důmyslně poskládané. Ohňostroj nápadů. Sice je do prosince ještě daleko, ale pro mne je Borkovcův Herbář k čemusi horšímu jednoznačně sbírkou roku!

– mš –

Česká poezie

fra

**Herbář
k čemusi
horšímu**
Ohlasy a centony
a procvičování

Petr Borkovec (MCMLXX), natus est in Louňovice Blaníkem legumen, Central Bohemia. Maecenas et laboraverunt as an author revue, Lidové noviny Publishing Date: Lidové noviny literary diurna. Ipse currently operatur sicut et dramaturge Music Beatus Beatus publisher editor. Cum MCMXC, et quinque libris editis poetica prosa Lyrics liberos. Novissima autem poetica collectio librorum Wernisch (MMXV), a collectio brevis fabulis de Lido di Dante (MMXVII), Quod infantes carmina Burana (MMXVI) et quæ nostra animabus (MMXVII). Eius collectione cum libris editis et files in Germania, Austria, Italia et in Anglia. Translata poetica Chodasevič, Nabokov, Rejna, Brodsky, Odařčenka aliorum. In Mathia Havrda translata Sophoclis Oedipus Rex, Aeschylus Aeschylus. Scholarships: Ottensheim, Luxemburg (MM, MMXVI), S. Nazaire, Graccia, Bruxellis, Vollezelle, Chernivtsi contigerat, Bratislava sunt. Berolinensi anno 2004/5 DAAD doctrina ("Residentiae scriptorem per"). Prices: Jiří Orten Prize (MCMXCIV, quia si. Walkway); Norbert Backmund, C.-tutelis excusantur, Preis (MMI, pro collectione. Field opus); H.-Burda-Preis (MMI, pro collectione. Field opus); Poetik quinto, Dozentur Mitteldeutschlands zur Literatur, Dresden (MMIII); Thomas premium pavonum /s M. Havrda/ (MMIV, propter translationem Aeschyli); Iosephus extraordinariis adiunctis partum praemium Jungmann (MMV ad translationem lego libri VI. Chodaseviče); Latin Fund award pro anno legere exolvuntur sunt in casu Fra (MMIX).

AKCE

Dne 8. února 2016 v deset
ráno jsem bezmyšlenkovitě
po dvacet minut z postele zíral
do vrcholku borovice za oknem,
za kterým sálalo slunce.
Dobu zírání jsem si odměřil.
Potom jsem se otočil zády k oknu
a co nejrychleji – bez jediného ověření –
zaznamenal pozorované:

v tom chvojnatém borku v výši
hoří to tam jasnoběle
a zaplává rudoskvěle,
v třpytění se tomu skvějí,
výše stejnost přetrhují
zplechatělé boroviny,
zelenavé kadeřiny

Pak jsem znovu usnul.

DROZD PUCHMAJER

Trnu vážnem! Pestrokvěť
 úžlabiny, žlaby. Srnek
 houfek v poli setém.
 Trnu vážnem! Vážnu v trnech
 maliní a ostružiní,
 náčiní a činů, viním
 sama sebe s harfkou v ruce:
 vlažné, vlastivědné srdce,
 co se oku podezře
 podobá, co bleskem z skřele
 mění se, když na sítnici
 spatří mokrou zaječici,
 co kulhají v jarní trávě
 tele narozené krávé
 připomene, a vzápětí
 na pozadí lesní kleti
 bažant zlatě vykodrcá.
 Vzhůru srdca!

HANTÝRKA

Ambra – hruška. Balvan – vítr.
 Bar – zahrada. Bašó – štěkat.
 Čaj – děvče. Čekat – čelo.
 Čin – napsat. Činel – písmo.
 Div – zrní. Fenek – dno.
 Jak – oheň. Jaro – mouka.
 Jíva – sníh. Můj – ústa.
 Můry – husy. Rány – slečna.
 Šil – zima. Veš – les.

MŮJ SPOON RIVER

LOLO FERRARI

Ponrava diva Lolo Ferrari
 byla obzvláště dobře známá
 svými obrovskými prsy a skutečností,
 že vždycky chtěla mít ještě větší –
 dokud plastoví chirurgové
 odmítli provádět další operace.
 Kvůli obrovským prsům
 měla Lolo mnoho zdravotních potíží
 a musela vzít spoustu léků,
 ale nedokázali to být fatální –
 její smrt je stále tajemná.
 V roce 2000 se u ní doma udusila
 37letá Lola. Hlavním podezřelým
 byl její manžel, ale nikdy nebyl odsouzen
 kvůli nedostatku důkazů.

ANDREW GRANDE

Porno herec Andrew Grande
 zemřel opravdu bizarním způsobem.
 Protože znepokojoval veřejný klid a klid,
 jeho sousedi zavolali policii.
 Když policie dorazila, pan paní panice,
 protože měl na svém místě tašku
 marihuany a nemohl si vzpomenout,
 že by udělal něco chytřejšího,
 než aby polknul tašku.
 Když ho policie přesvědčila,
 aby se pokusil vyplivnout tašku,
 uškrtil se a umřel na udušení.

PODZIM
SONET

Listy se vzpřimují, svinují, hnědnou,
na rubu mají černé puchýře,
jsou mírně vkleslé, černé polštářky
zahnívají a zůstávají viset.

Prstence, čárky nebo mozaiky
na listech, které hákovitě duří;
čepele listů s karmínovým lemem
a jejich žilky černé, vodnaté.

11 Na listech skvrnky s hnědým středem, lemem
10 nerovnoměrně rozprostřeným; líc
11 moučnatí, bělá

10
11
10

Listy zasychají a opadávají.

Listy odumírají.

Olivově zelené, později hnědočerné skvrny na listech.

Moučnatý, bělavý povlak na líci i rubu listů.

Ložiska na listech.

PŘESNÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Přesný zemědělec.

Přesné obdělávání.

Přesná půda.

(Přesný remíz, přesná mezička, přesný zajíc,
přesný pozdní podzimní motýl.)

Přesná tradice.

Přesný způsob.

Přesný kůň.

(Přesná moucha, přesný sval, přesný záškub.)

Přesný pluh.

Přesná orba.

PUPEN PUKÁ, LIST POČÍTÁ

Kořeny se ozývají, kořínky volají, výhonky vábí,
pupeny teskní, listy odpovídají. Květy troubí,
broukají nebo mrlají, kořeny rochají, kořínky
supí, výhonek volá, pupen píská, list nařiká,
květ kvílí, kořeny piští, kořínky varují a napo-
mínají, výhonek beká, pupen vřeští, list skučí,
květy chrochtají, kořen klektá, kořínky kvičí,
výhonky bručí a mumlají, pupen puká, list po-
čítá, květ klepá, kořen vylouskne a brousí, ko-
řínek kvoká, výhonek pšouká a bublá, pupen
poskakuje, list se třepotá, květ kodrcá, kořen
syká, kořínek číříká, výhonek tluče, pupeny
kvokají, listy crkají, květy hovoří, kořeny tika-
jí, kořínky kvorkají, výhonky pískají, pupeny
houkají, listy pleskají, květ dudá, kořen houká
a klope nebo cvaká, kořínky křičí.

Z DISKUSÍ NA SKLÁDCE

Dobrý den, jsem plechový prerezlý lavor, byd-
lím na skládce a jsem členem družstva nájemců
naší skládky. Při nedávné revitalizaci (zpevnění
skládkového svahu, výřez akátů plus jednoho
nemocného javoru, oprava příjezdové cesty, vý-
měna tabule s nápisem „Skládka“, zasklení pěti
oken a zalepení jednoho prořízlého barevného
míče z nejvyšších vrstev skládky aj.) se přišlo
na havarijní stav uch plechových lavorů, které
musely být bezodkladně vyměněny. Na skládce
bydlí 17 plechových lavorů, z toho 16 ucho
(nebo dvě) má – a jen já jsem bez ucha. Revi-
talizace včetně výměny uch lavorů byla finan-
cována z úvěru, kvůli kterému se zvýšila část-
ka, kterou my, nájemci naší skládky, odvádíme
do fondu oprav. Mám nárok na nějakou kom-
penzaci, když nemám ucho? Přijde mi zvláštní,
platit opravu ucha, když žádné nemám. Jak
bych měl postupovat? Podle mě by bylo nej-
jednodušší rozpočítat částku fakturovanou za
opravu ucha a poměrnou částku mi vyplatit
hotově (stačí za jedno ucho, aby se po skládce
nešířily pomluvy; stejně budou). Případně mi
částku kompenzovat opravou pravé části dna
(dvě díry velikosti dvoukoruny a dvě místa, na
nichž se po letošní dlouhé zimě díry nejspíš
objeví, plus alespoň místní smaltování). Moc
prosím o odpověď na můj dotaz. Předem dě-
kuji a jsem s pozdravem, lavor.

P

iňaco
lad

a

Vēnatiō vēcors

Velociraptor na velocipedu versus Velorex

Viki Shock

Opus sextum

Bibō in balneis (hominēs collēctī auctorum ex Viridī vulpī)

Bubulcus bibitus balbutiens
bestialiter bibebat bibebatque
balsamum bonum
bacchans in balneis.

Práce šestá

Píjan v lázních (kolektiv autorů ze Zelené lišky)

Napitý pastýř volů koktající
zvířecky pil a pil
dobrý balzám
bujně slavě v lázních.

Opus septimum

Cultus cuculī

Cultus erō in cucullō a cuculō in cucullō
oculīs ēminentibus
antequam edet mē
quemadmodum bene coctum pānem.
Cucūlus est coquus cultus!

Práce sedmá

Kult kukačky

Budu vypěstován v kornoutu kukačkou v galském plášti
s vykulenýma očima
než mě sní jako dobře vypečený chléb.
Kukačka je kultovní (kultivovaný) kuchař!

Opusculum octāvum

Commentarii dildī

Rēctum sum ad rectum.

Prácička osmá

Paměti dilda

Bylo jsem odřízeno do řiti.

Opus nōnum

Messis

(*aenigma*)

Ego seco, sed nōn lignum in silvā,
quia habeō secūrem nūllam

et nōn sum secūrifer,
sed tamen seco!

Ergo quis sum et quid seco?

Ego seco, sed nōn frumentum in agrō,
quia habeō falcem nūllam

et nōn sum messor nec agricola,
sed tamen seco!

Ergo quis sum et quid seco?

Ego seco, sed non pedēs ac manūs atque sexūs nec capites
quia habeō gladium nūllam

et nōn sum carnifex aut miles vel gladiātor,
sed tamen seco!

Ergo quis sum et quid seco?

Iam scis?

Nōn?

Sancta simplicitas!

Vīs responsum scīre?

Ego seco latinam linguam,

ego vetus homo bonus,

seco linguam semivivam!

Seco, seco semper seco,

sed cur?

Quia ego sum Ingenium,

quia ego sum Summum Bonum!

Sic est!

Práce devátá

Žně

(*hádanka*)

Já sekám, ale ne dříví v lese,

protože nemám sekyru

a nejsem sekerník,

ale přece sekám!

Tedy kdo jsem a co sekám?

Já sekám, ale ne obilí na poli,

protože nemám kosu

a nejsem žnec ani rolník,

ale přece sekám.

Tedy kdo jsem a co sekám?

Já sekám, ale ne nohy a ruce a pohlaví ani hlavy,

protože nemám meč

a nejsem kat nebo voják anebo gladiátor,

ale přece sekám!

Tedy kdo jsem a co sekám?

Už víš?

Ne?

Svatá prostoto!

Chceš znát odpověď?

Já sekám latinu,

já starý dobrák,

sekám jazyk položivý!

Sekám, sekám, stále sekám,

ale proč?

Protože já jsem Duch,

protože já jsem Nejvyšší Dobro!

Tak jest!

Opus decimum

Vēnātiō vēcors

Vēre vespere vellera vādunt.
 Vehor vehiculō vēlōrēgē.¹
 Vigilō vērō?
 Vae!
 Videor vēlōciraptōrem² in vēlōcipēde vīdisse!
 Vēlōciraptōr vēlōciter vehitur.
 Vereor valdē.
 Vorāx vēlōciraptor vehit virginem vultū voluptāriō.
 Volvor ad velocipēdem versus vocōque ad virginem:
 „Valeō, virgō verēcunda! Vīs vēlōciraptōrī velli?“
 „Vāniloquentia vel vēcordia, vir vāne!“ vocat virgō.
 Vērum vēlōciraptor vīrōsus vellit violenter vēlōrēgem!
 Vice versa vastō vēlōcipēdem verberoque vēlōciraptōrem!
 Violātor vorat vehiculum!
 Vēnor violātōrem, vulnerō verūtō vorācem!
 Vīsō vulnera viscerum vīperae!
 Vīcī! Vērum vae!
 Vīdī verrem veterem vīgintīque vervecēs in viā!
 Virgō vāgit, volūbiliter volat vēlōcipēs vēlōrēxque in vallem.
 Virgō verēcunda et vēlōciraptor vīrōsus vānescunt.
 Vulturēs volant, vītae vapōrantur in vacuum.
 Vēre vespere vellera vādunt.
 Vergōr vādōque in verticem ventōsum.
 Vōs viātes vibrāte: Vae victīs in vetere viā!
 Valē.

Práce desátá

Šílená honba

Na jaře večer beránci po obloze jdou.
 Vezu se vozem velorex.
 Opravdu bdím?
 Běda!
 Zdá se, že jsem spatřil hbitého uchvatitele na jízdním kole!
 Hbitý uchvatitel jede rychle.
 Velice se bojím.
 Žravý hbitý uchvatitel veze pannu smyslného obličej.
 Zatáčím směrem k jízdnímu kolu a volám ku panně:
 „Jsem zdrav, panno cudná! Chceš být vytrhnuta hbitému uchvatiteli?“
 „Planá řeč nebo chlubení, muži jalový!“ volá panna.
 Avšak smradlavý hbitý uchvatitel trhá prudce velorex!
 Naopak pustoším velocipéd a bičuji hbitého uchvatitele!
 Rušitel žere vůz!
 Lovím rušitele, zraňuji kopím žravého!
 Pozoruji zranění vnitřností hada!
 Zvítězil jsem! Avšak běda!
 Spatřil jsem v cestě starého kance a dvacet skopců!
 Panna kvičí, v rychlém spádu letí velocipéd i velorex do údolí.
 Panna cudná i smradlavý hbitý uchvatitel zanikají.
 Supi létají, životy se vypařují v prázdný prostor.
 Na jaře večer beránci po obloze jdou.
 Ležím a kráčím do větrného víru,
 Vy pocestní chvějte se: Běda poraženým na staré cestě!
 Sbohem.

¹ Velorex je název českého automobilu pro invalidy. Název měl znamenat Král rychlosti, jeho vynálezci však neuměli dobře latinsky, takto tedy vznikl latinský novotvar velorex.

² Velociraptor byl druh dravého dinosaura, který překládám jakožto hbitého uchvatitele.

Petr Středa

Horizont události

Horizont události

Efekt motýlích křídel
nošení dříví do lesa

ani sto volů nevtáhne zpět
co hloupá pusa vypustí
všechno tvé konání je
marnost nad marnost

jaký je skutečný dosah události
kam až sahá její horizont?
co se odehrává za ním
pečlivě skryto lidskému zraku?

Snad lepší to ani nevědět
nepřemýšlet
konat

tak tedy konám

Geometrie vztahů

Jsme jako dvě rovnoběžky
Eukleidova prostoru
kráčíme vedle sebe
leč naše cesty se nikdy neprotnou
leda v nekonečnu

jsme jako dvě rovnoběžky
Riemannova prostoru
ať kráčíme sebeopatrněji
dříve nebo později
se moje dráha střetne s tvou

jsme jako dvě rovnoběžky
Lobačevského prostoru
občas se naše postoje přiblíží
avšak nesetkají se nikdy
ať zvolíme jakoukoli cestu

Obraz v okně

Jinak docela prázdný stůl
s šálkem kávy přede mnou
vedle okna
jímž nahlíží do poklidu kavárny
nevlídný den

šňůry deště
rozostřený obzor
mlhavý obraz v okně

oknem vidím dívku
hledí na mě
sedí venku v autě
mává mi

kdo jen to může být?
známe se snad odněkud?
nebo je to jen náhoda?
s někým si mě spletla?

kdepak, mýlím se já
vůbec mi nemává
jen v autě stírá
zamlžené okénko

Popel a dým

Verše
svěřené papíru
vhozené do ohně
zazáří jak dýmky
než promění se v popel

verše
vhozené do sběru
promění se v kapesníky
v tolik potřebný
toaletní papír

verše
vydané knižně
poslouží jako podložka stolu
jako dekorace v kavárně
součást skulptury

a třeba si je někdy
někdo i přečte

Tudy cesta nevede

Tudy cesta nevede
slepá ulice
myšlenka není průchozí
úloha nemá řešení

tudy cesta nevede
nejede přes to vlak
zeď hlavou neprorazíš

vrať se
obrat list

vítej v kruhu!

Bouře**Město**

Velkolepá hradba domů
betonová šed'
pozlacená přísvitem slunce
které každým okamžikem
zmizí někam za obzorem

na monotónní šedi
pableskují tu a tam
tabulky oken

beton, sklo a ocel
velké šedé zvíře
v jehož tepnách cirkulují
proudy aut

velké šedé zvíře
jež si hová po staletí
v útulné kotlině
a stále nabývá na šířce

Snad

Snad raději mlčet
když není co říct

snad raději kamennou tvář
když není čemu se smát

snad raději chladný odstup
když není čemu věřit

snad raději nepohnout rukou
když není možnost nic vykonat

snad raději stát
když není kam jít

snad raději odejít
už jednou provždy
není-li důvod setrvat

Ustát vichřici
obhájit pozice
stanoviska

skála musí odolat
vlnobití temných animálních sil
bouřím všedních dnů
jak dlouho ještě?

Ustálené schéma

Ustálené schéma
zažité klišé
dobrá výmluva
i omluva pro všechno

ustálené schéma
obraz, do nějž vše zapadá
do nějž lze libovolně vkládat
co koho napadne

ustálené schéma pomluv
nechtěné druhé já
s nímž zápasit je zoufalejší
než boj s větrnými mlýny

Stavy mysli

Útulné bezčasí
poslední hodiny
jistého neurčitěho dne

tikání hodin
zvuková kulisa
na pozadí ticha

únavou rozostřená mysl
zmítaná kdesi
mezi realitou a snem

prostor rozpítý ve tmě
ztrácí svůj důvěrně známý

všední rozměr

azyl před vnějším světem
ve skrytých komnatách
stavů mysli

Pravidla hry

Ach ano, děkuji
za všechno děkuji –
byť nepociťuji vděk

snad ani objektivně
není za co
ale sluší se to –

ale ty chceš hrát
tak tedy dodržuj pravidla
společenských her

a tvař se
že je přijímáš za své
protože – a to sám dobře víš –
jiné cesty není

Svým způsobem

poněkud riskantní posezení
ve skalní rozsedlině pod hradbou
zříceniny trčící vysoko nad přehradou
lemovanou prstencem lesů

podvečerní slunce nad hlavou
pod nohama propast
padající k hladině

(té cedule se zákazem
lezení po starých zdech
jsem si opravdu všiml až na zpáteční cestě)

poněkud riskantní posezení
ideální místo pro romantiky
(případně pro sebevrahy
a vyšinutce všeho druhu)

ideální místo pro meditaci –
to be or not to be –
nebo pro čtení
(což nevylučuje výše uvedené)

P

a Liszt
Wagner...

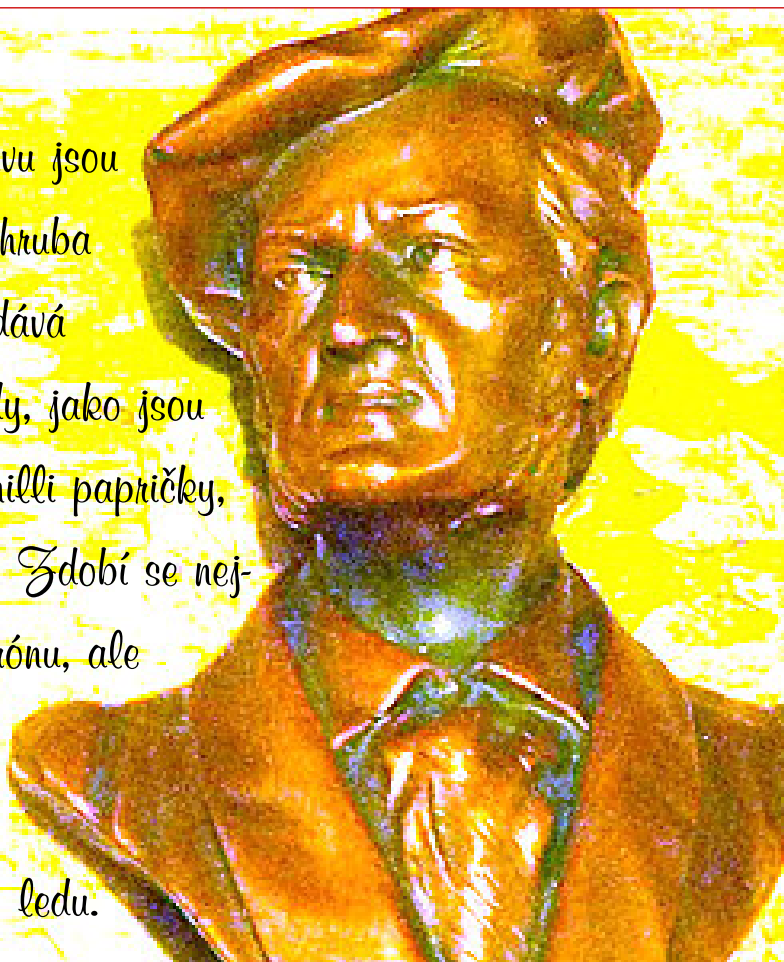
iňao

ao

v Piešťanech

1.

Základními ingrediencemi pro přípravu jsou vodka a rajčatový džus, namíchané zhruba v poměru 1 : 2. K nim se poté přidává citronová šťáva, různé kořenící přísady, jako jsou Worcesterská omáčka, Tabasco, chilli papričky, černý pepř, sůl, křen či hovězí bujón. Zdobí se nejčastěji stonkem celeru a plátkem citrónu, ale například také mrkvi či olivami. Nalévá se do vysokých skleniček přes kostky ledu.

2.

Co je to?

3.

Odpornej
blivajz.

I.

Přichází nové vnoření: ostrým chirurgickým skalpelem, který nedávno sloužil při nepovedené operaci srdečního orgánu (to je totiž fyzická část nejbližší duši), a nejlépe s čepelí, která prošla ohněm – je velmi důležité, aby se s Druhým tělem pod kůží nedostala infekce. Je třeba naříznout pravou dlaň podélně na hřbetě, začít od palce: v půlce hrany nehtu zabořit špičku skalpelu ze strany do bříška prstu a provést řez – nejlépe jedním tahem, téměř obratným švihem – směr k místu kde je malíček kloubem napojen na dlaň. Nakonec protáhne řez po vnější hraně dlaně až k zápěstí. Je důležité, aby skalpel nezadrhl o žádný z nehtů, musí říznout těsně pod nimi – těsně obřezávat tvar ruky, délku prstů. Mám další užitečný postřeh: řez by měl být dosti hluboký, ale okolo prstních kloubů – především těch prostředních – tlak ostří skalpelu musí být nutně mnohem slabší a onen švih notně jemnější, lehce dojde k poškození nervů okolo kloubů a prsty by se mohlo stát nepohyblivými, v lepším případě by v nich mohlo začít při každém pohybu nepříjemně praštit.

Když je celá dlaň od vršku palce až po zápěstí rozříznuta, musíme zastavit silné a životu nebezpečné krvácení prvotním částečným vnikem do těla. Druhý začíná samozřejmě levou rukou – stojí vždy zády k primárnímu tělu či primární tělo stojí zády k Druhému, opisují spolu jakýsi kruh: pozastavme se však nad výběrem pozice vniku – je velice důležité být naprosto rozhodnut, jestli chceme být šedou eminencí, skrytou za primárním tělem, či snad chceme být v popředí a primární tělo mít jako pevný fyzický základ našeho nového života – buď vstoupí a nehty druhého se rozplynou v primárním těle, nebo se druhé nehty stanou primárními. Avšak ta druhá možnost je cesta větší bolesti: nejdříve se natlačí nové nehty pod staré, staré začnou pomalu odumírat a černat, nakonec odpadnou.

Pokud se podařilo zastavit krvácení druhým tělem, můžeme směle pokračovat v řezu. Jedná-li se o staršího jedince, bude nutné v této chvíli znovu rozžhavit, a tak vydezinfikovat čepel. Opatrně nadzvedneme ruku, do které již druhý vnořil svou ruku, a vedeme řez od zápěstí až k podpaždí. Čepel skalpelu musí protnout první vrstvu svalů, jinak nebude vnik možný, zároveň však není možné podpaždí protnout celé (ještě nikomu se vpravdě nepodařilo vniknout do mrtvého těla): jen přesně do nejhlubší části jamky – tou totiž vstoupí do primárního těla hlava Druhého. Teď přichází chvíle, kdy bude napínání kůže na paži nejvyhrocenější a nejbolestnější pro primární tělo. Pokud se Druhý stane šedou eminencí primárního těla, je velice důležité, aby vnikal co nejopatrněji a řez za sebou co nejrychleji uzavíral (naštěstí přítomnost Druhého těla znásobuje regenerační schopnost těla primárního), pokud naopak bude tělo potřebovat už jen jako základ, je namístě nechat ránu otevřenou o něco déle, aby krev volně proudila – primární tělo bude poté vláčnější a snadněji se přizpůsobí tvaru Druhého.

Prozatím není možné zjistit, co se děje v mysli, která je stále přítomna v primárním těle, ačkoli již jen dočasně. Není ani jasné, jestli primární objekt chápe svou proměnu, ale ne zřídka se stává, že Druhé tělo vidí svýma i jeho očima zároveň. Svět se zdvojuje, věci okolo se ztrácejí v závratí, ale horizont zůstává jeden. Vizualní obtíže většinou začínají malými předměty, které mají lidé okolo sebe či na sobě: muž se dívá na dvoje hodinky na svém zápěstí, žena si pohrává se dvěma mobilními telefony v jedné ruce, bezdomovec pije dvě piva naráz. Nejhorší na tom všem je, že se netočí hlava, neobjevuje se nutkání zvracet či snad omdlít, jen ten jeden pohled patří dvěma lidem, ale zároveň jeden člověk pozoruje dvěma páry očí. Pociťují vánek, nesmělý pohyb okolo naší hlavy, slyšíme zvuky okolního světa, ale oči máme čtyři, prolínající se do

M ojit Dva pod kůží Vojtěch Šarše

jednoho bolestivého vizuálního vnímání. Trvá to jen chvíli – v krátkém momentu mezi vniknutím větší části těla Druhého do primárního a jeho úplným vnořením.

Když se ocitneme sami v uzavřeném prostoru, vše se najednou mění, již nejsme dvě na sobě nezávislé entity, které pozorují svět, stane se z nás jedna válečná zóna, kde se pohybují dvě od té chvíle zatracené duše a na každém kroku na sebe narážejí a nenávidí se. Není prostoru, kde bychom se nedotýkali a zároveň každým pohybem jeden druhému způsobuje prudkou trýznivou bolest. Vždycky jsem si představoval toto setkání jako jeden prostor dvou těl a dvou duší, které se proměnily v mastnou zahradu plnou zakrvaveného bodláčí. Každý máme v sobě totiž svou železnou pannu pokrytou mořskými ježky – jejich bodce směřují dovnitř, ale i ven – a v této panně se pohybujeme po našem širém válečném poli. Často se stává, že se naše ven směřující bodce do sebe zaklíní. Snažíme se vyprostit a vnitřní bodce drásají naše propojená těla. Řev našeho masa a skřípot železa vyplňují masitou zahradu protkanou žilami a šlachami. Rozbroušená krev vyplňuje prázdné vakuum v pannách, kde již nezbyvá místo na vzduch ani na nás samotné. Utrpení je strašlivé, ale alespoň na několik okamžiků zapomeneme, že roztahujeme jedno rozpolcené tělo.

II.

Snad nejhorší ze všeho je, a stává se to naprosto ojediněle, že primární tělo (či snad duše, přestože nevíme, jestli je ještě na místě mluvit o třinácti či jednadvaceti gramech mrtvé látky) se může vzbudit. Vyvrhnout Druhého jako hluboko zaražený trn, vytrhnout se mu. Záchrana je nemyslitelná. Když už se od sebe dvě těla zpětně odtrhnou, jako dva větrem zmítané ručníky se snesou k zemi. Krvavé stopy se linou všemi směry, dvě těla jsou krvavé šílené fontány. Obrazce cákanců pokrývají podlahu. S proudy krve se rozlézá i rez – vyplňuje proděravělé plíce

a pohaslé hlavy. Oddělený život v železných pannách však netrvá moc dlouho. Vždy se nakonec chtě nechtě vrazíme zpět do jednoho těla, od prvního propojení se spojení stalo neprolomitelným. Přes veškerý možný odpor jsou dvě fyzické i spirituální entity k sobě připoutané. Duše jsou přeceděné přes železné pláty přeživšího protknutí, které se vmžiku rozpadnou na pulzující cáry, uzavřené v jedné schránce, pokryté vlastní a cizí kůží, ale je již téměř nemožné rozpoznat vlastní a cizí kůži či duši.

Opět pocítuji Jeho tíhu na mém těle. Ale co je horší, když Ho mám v sobě, sám sebe začnu vnímat jako monstrum. Představuji si také, že mu nestačí vstoupit do mě řezem.

Není však už více jasné, kdo provedl řez. Když se jedno tělo začne vehementněji bránit, občas Ho dokáže vytlačit, opravdu silou paží vytlačit, vytlačit mimo kostru bez příchutě kostní dřeně. Celá Jeho duše se vtěsná do jednoho ohavného výrůstku, nejčastěji na temeni hlavy.

Vytlačil se mi tlakem neuvěřitelné bolesti úplně celý do hlavy. Úplně celý. Ohavná boule na lebce, jež se stává normálním výrůstkem. Byl bych naprosto obyčejný kluk, ale On se prostě a jednoduše vyboulil. Mám Ho na hlavě, škaredý výstupek, druhá hlava jako z noční můry, netvorný přísátý mlok. Nemluví nahlas, jen potichu ale nepříjemně promlouvá velmi hluboko do mé hlavy. Nikdo ho neslyší. On slyší však všechny a velmi dobře. Pak si mi ztěžuje, a zase jen mně do hlavy. Na svět se mračí, ke mně mumlá a do prostoru mlčí. Jeho hlas mi rezonuje po mé vnitřní lebeční kosti, která mne od něho neúspěšně odděluje. Pluje po mé a jen mé hlavě a občas se mi zaryje do mozku. A co je horší, já prostě nevím, jestli mě on ve své hlavě slyší. Uši máme společné, takže externí impulzy zpracováváme oba stejně.

Není možné, abych ho popsal, abych nás popsal, abych sebe a jeho popsal. Zeptejte se

Byl bych naprosto obyčejný kluk, ale On se prostě a jednoduše vyboulil. Mám Ho na hlavě, škaredý výstupek, druhá hlava jako z noční můry, netvorný přísátý mlok. Nemluví nahlas, jen potichu ale nepříjemně promlouvá velmi hluboko do mé hlavy. Nikdo ho neslyší. On slyší však všechny a velmi dobře. Pak si mi ztěžuje, a zase jen mně do hlavy. Na svět se mračí, ke mně mumlá a do prostoru mlčí. Jeho hlas mi rezonuje po mé vnitřní lebeční kosti, která mne od něho neúspěšně odděluje.

zrcadla, odrazu ve výloze či snad ve slunečních brýlích. Normálnějšího člověka není jednoduché najít, je to ten typ, kterého si nikdo, dokud nevytáhne v tramvaji žiletku, nevšimne. Fyziognomie i muskulatura jsou nejasné, téměř zanikající ve vzduchu a v okolí, jeho pohled je nic neříkající – jen v určitých chvílích – asi když ho poslouchá – mu panenky zaplanou studeným ohněm – a hlasu si nevšimnete, dokud nebude stát vedle vás a šeptat vám do ucha, ale i tak jeho tón zapomenete, jen co se jeho rty odtáhnou od vaší hlavy. Ale celý jeho vzhled se rázem změní, když si uvědomíte, že vršek jeho hlavy není jeho hlava, ale půlka hlavy někoho jiného.

Byla to taková deformovaná horní polovina hlavy, kořen nosu, obočí a zploštělé čelo. Špička nosu, ústa, tváře, brada byly jakoby zaražené uvnitř lebky toho druhého. A jelikož čelo a vršek hlavy byl opravdu zkosen – nevyváženě vzhledem k předku – uši splyvaly pro obě lebky. Nemohl nijak mluvit, na první pohled neovládal končetiny toho Druhého, jedině, čeho byl schopen, byl pohyb očí a víček. Bylo možné vysledovat, ale to se člověk musel dlouhou dobu neslyšně plížit za touto lidskou nedokonalou saní, jak nekompletní hlava otáčí oči urputně jedním směrem, kam pak nedlouho nato jde i tělo. Avšak nebylo možné potvrdit servilitu porušeného kompletního muže té vniknutím se rodící, nejasné, neúplné a bezmála neexistující bytosti.

Čím dál víc se s ním propadám do bláta. Nejdříve jsem si toho nevšiml. Venku hodně prší, nanosil jsem si domů toho svinstva celý hromady, na zdech se začaly objevovat šmouhy špíny. Už jsem si i začal docela zvykat na ty čvachtavé zvuky, které bez ustání dělali mé boty při kontaktu s přesycenou podlahou. Nakonec ze mě, z toho monstra, koukal už jen ten druhý pár očí. Plakal, usedavě plakal, slzy, které se mísily s blátem vytvářeli okolo kruhů pod očima světlou brázdu. Plakal... usedavě... radostí. Tělo se dál hlouběji nenořilo. Zůstalo zabořené, bez kyslíku a pohybu, v blátě až po ten druhý směřící se a plačící pár očí a zdeformovaný vrcholek hlavy.

III.

Jasným příznakem budoucího proniknutí do těla, ať už úplně či částečně zdařeného, jsou neustálé utkvělé představy o prolínání těl, myslí, snů, či dokonce celých světů. Primární tělo vycítuje budoucí nebezpečnou přítomnost cizí mysli ve své hlavě.

Je děsné, co všechno mi objevuje v hlavě: otřesy, které jsem zažil ve snu při té autohavárii, pocítili i ti, kdo v ten moment ani ne-

spali. Propojování spících hlav do jednoho snu, který se každému zdá jako jeho vlastní. Všechno, co si čtenáři představují při četbě, se stane součástí našeho světa, jehož opravdovost tím pádem ztrácí na významu. Představy by se měly každou chvíli hromadit na našich domech, silnicích, v našich lesích. Ustával by pohyb lidí okolo. Mizeli kolemjdoucí, ale i kusy parků, domů a silnic. Nastává doba neurčitosti, neúplnosti, neplodnosti, ale i nekonečnosti, avšak v tom nejhorším slova smyslu. Naše spojení mělo ale bohužel i světlé stránky a byly to momenty, kdy se představy všech bytostí prolínaly mým pohybem. Nevěděl jsem, kdy a za jakých podmínek to nastane, ale okamžitě jsem to rozpoznal, chvíle prolínání byla doprovázena nevidanými obrazy, které vysílaly do mých vnitřních očí. A ačkoli jsem v tyto chvíle ztrácel pocit jedinečnosti a přináležitosti ke svému tělu, pocit to byl opojný, odlehčený a bezstarostný. Ptával jsem se bez emocí sám sebe, co po mně potom zbude? Po smrti? Umřou ve stejnou chvíli jako já, anebo jim zbudu na pospas? Budou mě vyplňovat jako voda vyplňuje vzduch během deště?

Člověk, který se bojí, že se jeho stín odře o zem, je bytostí astrální, která jako jediná pochopila, že stín je víc než maso a světlo je neproniknutelnější než hluboká noc. Ten samý člověk se obává, že jeho vlastní odraz v okně promokne? „Je přece venku, vidím ho, sedí tamhle venku, ve stejném podlaží, ale venku, no a pokud venku prší, musí notně zmoknout, nemá jinou možnost.“ A co když pociťuje to, co já? Všežravá samota, útroby spalující jako kyselina. Samota, kterou však oslabuje přítomnost někoho, koho se obáváme, koho si nepřejeme spatřit. Samota, která se prohlubuje s každým vědomým krokem do tmy.

IV.

Nic není horší než představa, že s ním zůstanu sám v rozpadlém světě bez pořádku, v ruinách bez začátku a konce a že se naše smysly budou proplétat jako odporné slizké břečťany. Buď jako klín ve mně, či jako odporný humanoidní paroh na hlavě by se mnou existoval. Byl bych odříznut i od té poslední prázdnoty, která se prý zmocní světa.

Stejně či podobně se všechna těla a všechny duše nenávratně oddělí či rozdvojí, dvě na sobě nezávislé zmordované entity. Duše si s sebou odnese osobnost, myšlení, rozum a nekonečnost. Tělo získá pohyb, bolest, nemoci, hlad a rozklad beze smrti, neb ta si vyžaduje duši. Dojde k tomu po jednom celoplanetárním otřesu půdy. Domy se zhroutí, země roztrhá, oceány zmizí v obrovských dírách a těla popadají

na nepřehledné hromady, duše je opusť. Smrt si je nevezme k sobě, ve chvíli nedokončeného přerodu v mrtvého člověka se země v mžiku přestane třást a nic se již nepohne. Těla budou sice hnit, ale duše se mezi nimi budou donekonečna proplétat. Kruh a vše okolo se uzavře.

Jak rád bych ho neposlouchal, ale to bohužel není možné. Všichni pocítujeme ty zneklidňující otřesy země...

Myšlení a rozum, od sebe donedávna neoddělitelné, se mohly od otřesů pohybovat jen křížením pohledů bezduchých těl. Ta se začala pomalu vynořovat z hromad, kam bezmocně napadala, a bezcílně do sebe začala narážet. Pomalým, vratkým pohybem se začala potácet v neuzavřených kruzích, ve kterých se setkávala s dalšími těly. Dokud neprošla místem, kde se duch osoby po zemětřesení znehodnotil. V té chvíli duše, rozum a myšlení vstoupily do těla, nemohly jej však ovládnout, ale pozastavily proces rozkladu tkáně, tělo se dál potácelo rozlámanou krajinou a ona nepoužitá duše se krčila uvnitř těla a čekala, až se tělo náhodou otře o jiné tělo, které se zrovna trhaně ubírá vhodnějším směrem. Tak se pomalu vyplňovala všechna těla vstávše z krouťících se hromad.

S každým náhodným pohledem z očí těla do očí jiného těla může duše-rozum-mysl přejít do těla jiného a s tím se opět pohybuje několik vteřin, ale i třeba i několik let po zemi. Vše se točí jen okolo hničících svalů a jejich křečí, které zásadním způsobem orientují směr mrtvého pohybu. V těle je cítit hlad. Jediný okamžik, kdy se vytržený duch cítí zase lidsky, vnímá fyzicky své okolí, když si tělo rve jídlo hladově do úst. A znovu a znovu, opakovaně, duše pomalu vyplouvá na povrch. Co s sebou

přináší? Široká pole, na kterých někde asi uprostřed sedí inertní mladík mlze podobný. Neblahý pohled, jeho oči jsou strašlivé a protáčet se všemi směry, jehož ne-pohyb vzbuzuje neklid polí. V zasněženém lese, leží přes cestu tělo mladého muže, mrtvě modré, a pozoruje kolemjdoucího plně zapojeného do života.

Kdy se stanu ze svého výrůstku tím pozorujícím mrtvým mužem? Rozhodnu o tom já, či On?

V.

S tím vytlačeným kusem duše bychom byli schopni mluvit skrze nejméně dva metry širokou průrvu, vyplněnou nicotou. Nemůžeme si být však jisti, jestli ten odbytý kus nechodí jednoduše po nicotě, jsa sám nicotou tvořen a v nicotě vychováván.

Když na něj myslím, cítím, že se země pod mýma nohama otřásá. Znovu zemětřesení, znovu otřesy, které jiní ale necítí, otřásají mým mozkem hůř než úder medicíny. V těchto momentech se ztrácím ve vlastní kůži a většinou nevím, kam s rukama. Kůže se natahuje, téměř se rozplývá přes obzor. Nevím, co říká On a co říkám já.

Pokud myslíval na toho hochu ztraceného v poli, často slýchal ze světlíku, jehož okno vedlo na záchod, cinkání zvonku u kola. Představoval si cyklistu, stísněného v tom prostoru dva krát dva metry, jak se rozjede a hned cinká na zeď, sundá helmu, otře si zpoceně čelo, s nohou na zemi zacouvá těch zbývajících třicet čísel a položí nohu na šlapku, ale než stačí proslápnout celé kolo převodu, musí již znovu troubit na tu prokletou zeď. Je to velice tísnivá představa, po několika hodinách již v uších pulzuje krev, oči pálí a zuby skřípou se zvukem drolícího se pískovce.

To všechno během několika vteřin přejde z jeho mozku skrze jeho ústa napojená na můj mozek do mé mysli, která je každým okamžikem plnější a plnější. Kdybych prskl, jedině, co by zbylo, by jistě byla ta jeho půlka hlavy nořící se do mé... Vlastně se nedivím, že mi to všechno dělá. Je to mučivá představa myslet v těle, které v žádném případě neposlouchá vaše impulzy. A jen tak se převalovat v jeho myšlenkách.

VI.

Žít s ním to je jako jít po neovládnutelné cestě, je to jako kdyby si čtenář něco ve fikci přečetl a to jeho zpotvořené něco nahradilo jiné něco v reálném světě. Svět, který známe, by byl v nezastavitelné lidské rekonstrukci, měnící se tvary, ovzduší, mizící horizonty a nečekaně se rodící dálky. Nesmím mu dovolit, aby si představoval, co je napsáno, jinak vše zmizí. A především: jak dlouho by zůstal pouze na vrcholku mé hlavy? A co potom? Byl bych já jeho výrůstkem.

Rád bych ještě jednou něco napsal, ale musí to zůstat u mě v hlavě. Je nutné vytvořit nový druh psaní, nechat papír a inkoust netknutý a otevřít tlustý sešit ve své hlavě. Psát na ty nekonečně bílé a volné listy papírů, na celé pláň panenských archů. Budeme žít spolu s povídkami, které tvoříme, kooperujeme s obrazy, které se u nás vytvářejí ve chvílích očekávaných i nečekaných. Naše mozkové návaznosti, myšlenkové tvorby se dmou vprostřed těch archů. Vlnobití je krásné a nejednotné.

Co mám dělat, když si může přečíst i toto? Mám ho přece uvnitř hlavy, jeho myšlenky prostupují mou duší. Existuje tedy vůbec opravdový svět, anebo spolu žijeme v jeho skutečnosti? Ve výtvorech čtenářů?

Zbytek města
tvorí mřížka ulic
s domky, občas
trávník, strom,
květina, keř.
Střídám kolmé
a svislé ulice,
podvědomě míře
k cíli.

Vzorek DNA Pavla Frelichová

(dokončení z minulého čísla)

Po běžném přivítání na mě vypálí: „Jdeme na ty testy. Zapomněls?“ Znovu si trhám vlas, nůžtičky mám pořád v kapse bundy. Za tu opovázlivost jsem jí je zabavil. „Na oční,“ orientuje mě Veronika. Vzpomínám si, že si stěžovala na ostrost obrazu v kině. Mě čeká pravidelné přezkoušení. Jednou nohou dědek, který fixluje výsledky, aby mu nesebrali papíry na řízení auta. Kde skončím... „Jo, zapomněl, díky týhle kauze se ze mě stal voják mezi zákopy,“ vymlouvám se na obludný spis. Vlastně jich je šest, toho si však Veronika nevšimne. „Díky, že tu jsi, miláčku!“ Vícevýznamová nářážka plus její hrdost na mou veřejnou a obecně uznávanou funkci rovná se oddychový čas. Hrnu se z kanceláře ven. „A co kravata?“ Vida. „To mi snad paní doktorka odpustí,“ zavrhuji formální vzhled. Ženská z justičky – na tuhle práci mi nepasuje, sukně, podpatky a zbraň? – se na mě potutelně kření. Koza, určitě si moc dobře zapsala, že tu byla Olga. Její kolega si prohlíží zálibně Veroniku a vůbec nic! Uctivě mě zdraví. „Ta ženská,“ ohlíží se Veronika, „mi připadá moc divná.“ Koza. „Jaká?“ mlžím. „Ta v uniformě u vchodu. Už když jsem přišla a říkala, kdo jsem a za kým jdu, prohlížela si mě jako laboratorní vzorek.“ V duchu se použitému výrazu směji, upozadí to rozhořčení na kozu uniformovanou. „Oni se tak dívají na každého. Víš, jak nudná ta práce je? Pořád opakovat, aby si vyndali vše kovové z kapes a pásek a klíče a drobný a mobil. Lidi jsou natvrdlí.“ Dojdeme na tramvajovou zastávku. „Vlastně jsem s tebou chtěla mluvit ještě o něčem...“ napíná mě domněle. Vím o čem. „O Naděnce.“ Řeším to rychleji, než ona začne: „Snad se z toho dostane. První láska přece nikdy nevydrží,“ nepřemýšlím.

„A co já? Nejsem tvoje první láska?“ zkouší mě nachytat. Bacha – lži pěkně a přesvědčivě. Zaslouží si to. „Ty jsi výjimka potvrzující pravidlo,“ přitáhnu si ji. „Zdá se mi klidnější, že se s tím vyrovnává. Ze začátku byla tak zraněná, že se mnou nechtěla ani mluvit.“ Konstatuji, že je to dobře. Znamená to, že chci být Xaverův otec? K čemu? Nebudu se s ním moct stýkat, pro Nadu bude ztracen. Olga mu řekne pravdu, aby bylo jasno. Aby neměl postranní myšlenky. Je možné, že se trápí můj syn. A zároveň dcera, u ní ovšem léčba účinkuje. „Jsi rozťekaný. Myslíš na ten případ?“ Další chyták? Při práci jsem koncentrovaný. „Ne, uvažoval jsem, jestli se mi oči zhoršily,“ tramvaj se blíží, „minule mi říkala, abych brýle nosil pořád a...“ Veronika mi to opakuje stále. „Brýle ti sluší,“ konejší mě při nastupování. Jako psovi uši, kecý. „To je jedno, nechtělaš mluvit o Nadě?“ Sedíme na dvojsedačce. Trapné – pro manžele. Myslím na hlouposti. „Nada se musí soustředit na školu, nepotřebuje žádný vzrůso. Léto je pryč, tak...“ hledá odpovídající důsledek, „ji začneme zamykat doma,“ navrhuji. Veronika mě plácne. Přestupujeme. Přemluví mě k procházce klikatou ulicí kolem kolejí. Zdá se mi to, nebo vidím Olgu? Do pytle. Známe se? Vrtí hlavou. To je tím, že pěšky po městě jsem naposledy šel 3. srpna 2000, ještě jako student práv. Bydlí tu? Nebo také nesmyslně obdivuje odpolední, smogem zamořené město. Ženy jsou roztomilá stvoření. „Co já bych bez tebe dělal?“ osvítlí mě. Tři vteřiny se tváří potěšeně a pak: „Ještě mi kup kytku a začnu tě podezírat z nevěry.“ Ubrat. Chce to, a tak dostane jen nepatrný zlomek mého potenciálu. Žádné přepínání.

Živě (dramaticky) si představuji, jak mu to oznámí: „S Nadou jsi nemohl chodit, protože její

táta je i tvůj táta.“ S citem. Čeká mě před soudem. Jsem mýdlo. „Podívám se na sebe... nevím, jak jsem si mohl myslet...“ Mimo bistra tu neznám žádné pokoutní podniky, zamíříme tam. „Máma mi říkala, ať za váma nelez, abych si nemyslel.“ Přivábila ho zvědavost nebo zvrhlá touha po bolesti? Nenávidí mě. „Vypadám jako vy, je to tak zjevný, když vás vidím. Ne jako táta, ne jako Ondřej. Je srandovní, že až on se jmenuje po tátovi, co?“ Rád bych z rukávu vylovil statistiku, dle které se po otci pojmenovávají druzí synové ve stejném počtu případů jako prvorození. „Jste oba idioti, to jsem vám přišel říct, máma to už ví. A taky vás nesnáším. Oba dva.“ Co na to říct? Měl bych začít zpívat. Že za nic nemůže? Proč vyslovovat samozřejmosti? Vzteká se oprávněně. „Jo, a víte, co je nejlepší?“ Hlesnu, že nevím. „Máma se sebrala a odjela na venkov. Co to, do prdele, znamená? To se chce s tátou rozvést? Po dvaceti letech? Beztak je můj táta on, ale nebojte, s Naďou žádný dementy vyrábět nebudem. Já idiot nejsem. Použiju gumu.“ Rozesměju se.

„Máš ji rád?“ napadne mě. „Naďu? Je to fajn holka, ale žádný drámo. Když to vím, no, nevím, jak bych to slušně vyjádřil... nebudu se o to pokoušet. Snad jste to pochopil.“ V jádru je to hodný kluk. „Ale pořád ještě může Ondřej chodit s vaší mladší, ne? Pokud si ovšem nevzpomenete, že to bylo zase trochu mimo zákon.“ Zvláštní, že to tak pojmenoval. Udělal bych totéž. „S tvou mámou jsme se naposledy viděli před dvaceti lety,“ prozradím. „Při tom aktu? Hm.“ Mluví jako právník. „Ale vážně, nenapadlo vás použít kondom?“ To by nevznikl. „Vážně ne.“ Usměje se jako já. Tmavé vlasy, nakadeřená patička, bílý úsměv. „Jak se jí daří?“ Věděl jsem, že se zeptá. „Už líp, je na tebe našťvaná.“ Ležérně se pokřikuje. „Holky se dají lehce obehrát, ale spolíhat se na to nebudu, jasný, mohla by si uvědomit, že mě miluje a bla bla bla... nasrat, nezdá se vám?“ Zvedne se: „Mizím.“ Můj syn, na 100%. 3:1 pro Jiřího. 3:2, když zjistím, co

Olga provádí na venkově, a přivedu ji k rozzumu. Jasná věc.

Trochu jsem se poptal. Olgy manžel, Ondřej starší, je ve městě známá persona. Polovina kolegů by si ráda zajuchala na jeho podnikovém večírku. Ke mně se nic takového nedoneslo... Veronika si nestěžuje, že bych byl suchar. Jedním jsem si jist. Ondřej nevypadá jako intelektuál. Štěstí, že se holky podobají Veronice. Xaver mě přerostl těžko identifikovatelným šarmem. Neodolatelná jemnost pro muže nijak kompromitující propojená s tvrdostí až vulgární. Naděnka moje, chudinka malá, vybrala si muže podle tatínka a ztratila se na požárním schodišti. Končím s metaforami. Povídá si teď většinou s Veronikou, holčicí záležitosti. Ví, že se na Veroniku mohu spolehnout. Se mnou se baví o hloupostech ze školy, mele a mele a dívá se na mě, prohlíží si mě bedlivě, jako by něco věděla. Xaver jí to neřekl, není idiot, ale kdoví... Naďa také není idiot. Nechtěl bych se rozvádět ve vedlejší okrese, protože všichni mí kolegové by se vyloučili. Neměli bychom Nadě věřit? Jednat s ní jako s partnerem? Bude bolest ze ztráty kluka umlčena bolestí ze zrady otce? Nic jí neřeknu!

Díra, tady bych se vážně ani rozvádět nechtěl. Z nádraží dojdou na hlavní silnici, k níž je přilepena nabobtnalá nudle – asi náměstí. Zbytek města tvoří mřížka ulic s domky, občas trávník, strom, květina, keř. Střídám kolmé a svislé ulice, podvědomě míře k cíli. Kolegové věděli. Zvláštní štěstí jsem měl, bavili se o jednom z Ondřejových obchodů, obchodních drbů měli dost, soukromé ne, žádné drámo, jak by řekl Xaver. Měla Olga podezření, když odjížděli do Manchesteru? Těžko, s Ondřejem vlastně spala jako první a potom mnohem víc. Šance, že moji chlapi uspějí, čítala jedna ku sto... tisíců. Nebudu je přeceňovat. Nabyl jsem dojmu, že mě milovala, ale založil jsem to ad acta. Naléháním bych ji nepřiměl. Zakořenil v ní jakýsi pocit nutnosti. „Když v tomhle poslechnu,“ řekla mi, když

se přišla ukrýt z rande s Ondřejem (On ji zná déle, neřikal jsem to?), „budu volná.“ Splnil se jí sen, rodiče se odklídili na venkov (haha). Bílé BMW. Frajer. Blížím se k cíli, zpozorním. Vyjdu zpoza rohu a vidím sportovně vyhlížejícího blondáka vystupovat z bílé labutě. Zvoní u domu, kam směřuji, mohl by to být on. Ve chvíli, kdy se na prahu objeví Olga, zakormidluji do nejbližšího výklenku. Sportovně založený podnikatel, za intelektuála ani vozem (ale bílé?). Viděla mě? Vracet se s nepořízenou – vyloučeno. Ondřej se rozhodl, že si ji napraví sám. V bílém BMW? Jsem z toho na větvi. To nebylo v plánu, hlavu jsem jí měl napravit já, vítězně, s vlasy přehozenými dopředu. Kdybych to říkal nahlas, styděl bych se. Pošlapu svoje ego a zastepuji chvíli v průjezdu. Jestli mu dá šanci, zdrží se. Jestli ho vyhodí, dá mně, šanci. „Čekáte tu na někoho?“ Babičce s taškou na kolečkách se nesvěřím. „Na nákup?“ odzbrojím ji. „Na hřbitov, za manželem.“ Také mě to čeká. Pomůžu jí kousek s taškou („Soudce okresního soudu obtěžoval seniorku.“) a za prvním rohem zmizím. Obejdu blok a zjistím, že na zadní straně domu mají zahrady, k nimž vede polní cesta. Nebe se rychle zatahuje. Mraky různé temnosti se přetahují o místo před blankytem ve vyšších patrech oblohy. Smůla, že neumím létat. Tady to je, na konci zahrady mají bránu a přístřešek pro auto. Nečekaně hodně sněhu ho učiní nepoužitelným. Nevidím nic a vyjímám se tu jako korouhvička. Vpravo vlevo – hop – i intelektuál zvládá parkour. Po stranách si vypěstovali keře, jsem jimi kryt. Zatáhlo se došera, zvedá se vítr, vhání mi do očí a nosu jemný prach z polní cesty. Kašlu. Kolem keřů, zahradního domku a ovocných stromů se dopracuji k jahodám a angreštu. Odsud vidím velkými okny přes celou zadní stěnu do obývacího pokoje. Není tohle náhodou trestné? V potměšlých místnostech se nikdo nepohybuje. Brýle nemám. Na hlavu mi dopadnou velké, tlusté kapky, následuje agresivní bubnování. Doběhnu ke stěně domu a skrývám

se u přístřešku na dřevo. Pěkná hromada, vzorně naskládaná a seřazená. Ondřej působil dojmem schopného chlapa, který si dělá domácí práce sám. A který ví, kdy má vypadnout. Na dlažbu před oknem dopadne žluté světlo. Zkusím štěstí a nahlédnu dovnitř. Olga, promočená, háže vlasy. Budiž – zaklepu na okno. Lekne se a jakoby něco pochopí. Před vstupem přístřešek není (překvapivě hloupé), moknu. Prameny vody mi stékají po hlavě a obličejí. Na co čeká? Neposílá mě pryč, škodolibě mě nechává moknout. Zvednu ramena – co je? „Pusť mě dovnitř, prosím.“ Pěkně to říkám. Otočí klikou a opře se do posuvného mechanismu dveří. Očima se dívá. „Točí se mi hlava.“ Řekl jsem to nahlas. „Je ti něco?“ Řekl jsem to jasně a srozumitelně. Zavře nečas venku, ani jsem jí nepomohl, sundám si alespoň boty.

„Co je s tvým mužem?“ Zasnívá na mě šibalství. „Musel domů, nechal prý někde otevřené okno, tak kdyby...“ Déšť nás odjakživa miluje. „Ne, já myslel, co je s tebou a tvým mužem? Co děláš v týhle díře?“ Zatváří se popuzeně. „Xaver za tebou byl?“ Neodpovím. „Xavera nech bejt, co tu děláš?“ Všechno je beztak moje vina, jak se na ni dívám. Když se jim to hodí, pasují nás na stvořitele – viníky. „Tebe taky mohlo napadnout použít kondom,“ bráním se. Jak dojde na krev, mluví i přes rozladění upřímně. „Na to jsem nemyslela!“ Nemysleli jsme na to, že dítě vzniká spojením muže a ženy. Bylo nám dočista jedno, jestli něco vznikne. A bum – dvě svatby, čtyři děti, čtyři rodiče. Takhle zemi nezalidníme. „Já se před Xaverem tak stydím, tak moc. Myslím si, že jsem kráva a nenávidím tě. A zprostředkovat se stydím i před Ondřejem.“ Řekne mu to? „Mlčky jsme se s Xaverem shodli na tom, že mu to neřekneme, nikomu. Je jeho táta, byl jím bezvýhradně 19 let... Požádala jsem Xavera, aby za tebou nechodil. V jeho věku mu těžko něco zakážu. Je vzteklý jako čert. Na mě, na tebe, ale stejně ho to bude k tobě táhnout.“ Volání rodu. „Jen se na sebe podívej!!!“ Zmizí v chodbě a vrátí se s ručníkem. Hodí ho po mně. „Jdu se převlíct. Venku jsem lítala a hledala tě všude možně!“ vyčítá mi. Já se nedomníval, že někdy vlezou cizím lidem do zahrady. Doufala, že jsem neodjel. Chtěla mi něco říct? Chtěla na mě ječet. Vymlátit ze sebe zlost. Já nejsem našťavaný, jsem z Xavera nadšený. Nenárokuji si ho, vím, jak to je, ale blaží mě, že mám syna, takového syna. „Nic to neznamena, rozumíš?“ mrskne po mně suché oblečení. „Uschneš tu a až přestane pršet, můžeš

jít,“ propouští mě. Otočí se, abych mohl shodit mokré oblečení. V kuchyni napouští vodu a potom hučí rychlovarná konvice. „Proč jsi ho poslala pryč?“ Je mi potom prd. „Nech si ty sladký řečičky. Co se najednou staráš?“ obviňuje mě nelogicky. Je znechucená, že jsme v jedné místnosti. Lezu za ní, nedám jí pokoj. „To víš, že se nechci rozvést, ale je mi tak stydno, smutno, já...“ Ondřej přijel a schylovalo se k tomu, že věc vyřešíme naším způsobem,“ roubík a klepeta? Omlouvám se. „Pokud se nám něco kazí, tak se spolu vyspíme a potom většinou dobrý. Věc vyřešena.“ Roubík, klepeta a latex. „Je to efektivní, ale debilní! Nechci řešit tak důležitou věc pod vlivem toho, že Ondřej je dobrý miletec. Potřebuju si to srovnat. Je nenormální takhle řešit věci, ne?“ Neptá se vážně. „Ne?“ Ptá. „Řešíte takhle problémy vy?“ Dělán, že přemýšlím. Olga čeká. Ne přemýšlím a nedělám, že přemýšlím. Olga čeká. Vysouší si vlasy ručníkem, vyzývá mě pohledem. „My to většinou děláme opačně, akorát někdy na konci pracovní části je tak pozdě, takže zábavu odložíme na šťastnější den, a to jsem lepší, než tehdy. Rozumíš?“ Olga vrtí hlavou. „Konvice,“ připomenu jí. Venku lijí a lijí. Chce se na to, ne s ním, vyspat.

Piju čaj. „A to všechny problémy vyřešíte tím, že...“ Ptám se na hlouposti, jasně. „Fyzická spokojenost odbourává řadu předsudků.“ Navrhuji to Veronice. Vážně? „A dodržíte potom to, co jste postkoitálně dohodli?“ Olga se zasměje: „Mluvíš jako Xaver.“ To spíš on jako já. Uvědomí si to. „Předpokládala jsem, že všechno zůstane při starém. Nevím, jestli máš právo to vědět. Bylo to důležité kvůli dětem.“ Zavrtím se. „Tehdy jsme vůbec nepomýšleli na to založit rodinu, mít dítě.“

A kdyby se nestalo tohle, vůbec bys to nevěděl, já bych to nevěděla, ani bych nechtěla. „Ona si to myslela! „Proč jsi se mnou...?“ Dost, zvedne ruku. „Řekla jsem ti to.“ Blbost! „Měli jsme použít gumu.“ Ondřej by si s Olgou díky jejich společné zálibě pořídil Xavera, kterému by bylo 18, ne 19, byl by blondatý a krásný. „Já se zlobím, Jiří,“ ohrnu ret, „zlobím se na sebe, ne na tebe. Xaver je úžasný bez ohledu na okolnosti a já tu vyšiluju! Naprší a uschne. V klidu... klid.“ Déšť se jí odráží v očích. Kapky padají a padají. Zaskočím, vypočítám, cokoli. „Přivedu tě do stavu blaženosti, který odbourá tvé předsudky.“ Neslušelo by se, aby mě vdaná paní naváděla: „Miluj mě, ať jsem šťastná.“ Doufal jsem v to, spokojit se musím s: „jo“. Proč potom ty tepláky?

Týden lidové poesie

Patrik Linhart

Nedaleko odtud leží Lukov, Mukov a He-
tov. Za války tam spadl americký bom-
bardér, v šedesátém osmém sovětský vr-
tulník a před čtvrt stoletím MIG v českých barvách.
Někdo to přežil, někdo ne, každopádně by nad tím
územím měli vyhlásit permanentní stanné právo.
Ale tady ve Skalce pod Holým vrchem je klid. Při
pohledu z takového kopce člověk zešílí, dívá-li se do-
statečně dlouho a bez přestávky – takových dvacet
třicet let. Hugo se při té představě ošil.

Auto zastavilo ve vjezdu do dvora opuštěného
statku a Hugo se otočil na svého fotografa. „Co mys-
líš, jak to pojmem?“

Ve skutečnosti žádného fotografa neměl, mluvil
na svého psa, neskutečně šedesátikilové hovado,
které se řídilo jen estetikou svých pohybů a nepsa-
nými psími zákony. Jeho žena, na sedadle řidiče, se
zasmála. „To zase bude paskvil.“

Hugo neměl řidičák, ale jeho šéfredaktorka
i editorka ho neustále posílaly, jak okřídlené říkaly,
do Horní Dolní, protože si to přečte i babička z Dol-
ní Horní – a samozřejmě, že ta babička požadovala,
aby to všechno hned sázel na jejich webové stránky.
O ty babičce obě věděly první poslední. Hlavně aby
fotil a natáčel, ale samý obličej, protože lidi prý za-
jímají zase jen lidi a žádný blbý krajiny a baráčky.
Huga ta práce jakžtakž bavila, i když by raději dělal
sádrokartóny – kdyby měl sílu. Představen si, že
přednáší na katedře pro studium společensky ve-
významných úkolů, které se z dnešního hlediska je-
ví jako kulervoucí nicotnosti. A jindy si zase před-
stavoval, že je pověřen tím, aby sportovní hvězdy

přejmenovával podle slavných obrazů. Pro Katku
Neumannovou měl obraz Homera Winslowa „Los
v brodu“. Tentokrát však před ním stál poměrně bi-
zarní úkol i mimo svět imaginace. V téhle vyšinuté
vesnici právě začal *Týden lidové poesie*.

Nikdo v redakci si nedokázal představit, oč pů-
jde, a nikdo z pořadatelů na to nebyl ochoten odpo-
vědět, jen mnohoslibně opakovali: „Jen přijďte,
uvidíte.“ Taková akce by se dala pochopit na jižní
Moravě, na Doudlebsku nebo Chodsku. V severních
Čechách to znělo až výhrůžně.

Hugo se podíval své ženě do očí. „Co si myslíš?“

„Co řekne mistr, to platí,“ prohlásila a zapálila
si cigaretu.

Novinařinou se živil už rok, na začátku praco-
val v celostátním deníku, odkud ho vyhodili po sé-
rii článků oslavujících celostátní hřbitovy. Do této
kategorie zařadil nejen Olšany, Vyšehrad nebo zá-
vodní hřbitov Škody Mladá Boleslav, ale také Stra-
kovu akademii a prodejnu Apple v Ústí nad Labem.
Jenže tento ostřílený novinářský vlkodlak pokaždé
řešil stejné otázky: Jak začít?! Koho oslovit?! Kam
jít?!

Cítil, jak se tváří v tvář všem těm lidem, které
cestou do bůhvíkam míjeli, scvrkává. Podíval se na
své běžové bussiness kalhoty. Jejich hlavní výhoda,
jak se domníval, je, že když se posere a pochčije, ne-
bude to na nich vidět. Zatím na nich viděl jen otisk
tlap svého psa. „Šmaku,“ zavelel, „hned toho nech!“

I když se to dalo jen odhadnout, měl za to, že
jdou tam, kam míří většina. Byla to louka se slehlou
trávou plná rozdupaných pampelišek a žlutých ko-

V úhledné
kupce sena
poznala Patricie
srolovaného
učitele Fridricha.
Svého třídního
ze zdravky
a milovaného
básníka.
K prstům
rozmačkaným
dřevěnou palicí
na kaši se spolu
s trsy ostřice
přilepila
Fridrichova
sbírka V
zahradě
Bredovských.
Z lednice se
ciderem civěla
chlazená hlava
mediální hvězdy
Ošlejška.

satců a rudých máků, zela mezi dvěma rodinnými domy jako vypadlý zub. Na jejím konci stál dřevěný komplex, asi hospoda. Dobrovolní hasiči celé to stádo lidí i louku občas pokropili. Hned u silnice, u ošoupaného dřevěného stolku prodávaly dvě holky lístky. Byly to zelené a žluté čtverečky s čísly, nejspíš z kulturáku, který někdy před třiceti lety místní rozkradli. A ten, kdo chtěl, dostal mikrotenový sáček, na ciga – aby se mu při tom neustálém kropení nerozmočily.

Mezi tou rozšmajdanou zelenou nádherou neležely kupodivu žádné kelímky ani jiné odpadky, což Hugova žena okomentovala slovy: „Drsná technopárty pro našlapaný technouklížečky.“

„Běží to už den a půl, tak asi uklidili,“ namítl Hugo. Pivo v kelímkách ovšem k jeho veliké úlevě nechybělo. Dokonce měli i cider, ten nejlepší, Strongbow.

„Kdybych měl Strongbow, dělám sádrokartóny,“ prohlásil s pikslou v ruce.

„Dyť ho máš a nic,“ opáčila jeho žena.

Hugo vytáhl foťák a začal se rozhlížet. „Kde je asi hlavní pořadatel?“ A Šmak ho se svou neobyčejnou psí intuicí rychle našel. Jestli měl původně bílou košili, nebo to byl takový šmudla, nebylo po Šmakově přátelském útoku zřejmé.

„Novináři jsou samozřejmě vítáni, i když tu platí přísný zákaz šíleného donašečství,“ řekl ten muž na úvod.

„Tak šílené donašečství? Co se tím myslí?“

„Chápejte nás, tohle je festival lidové poesie. Takové to pořežali pařezy, smutně hledí na řezy... Když na ty hektary, zahrajou kytary... a tak.“

Hugo se marně snažil dovítit. Jeho žena prohlásila: „Ne.“

Pořadatel do vysvětlování zapojil ruce, v obou držel piva. Orosení manželé pochopili asi tolik, že tu na každém rohu zní neověřená poesie venkovských tlachalů, kteří se nebojí říznějšího slova a občas si zarývají nadávky na rzky. „Ale tím to končí,“ ujistil je pořadatel. „A pozor, už jsou dvě hodiny,“ dodal a dopil zbytky pív z kelímků.

Lidé neustále přicházeli ze všech stran, dokonce i od lesa na opačné straně louky.

Na podiu, nebo tanečním parketu, vystoupila žena ve žlutočerných šatech. Zarecitovala báseň,

spíš křesťanskou, ale určitě na hony vzdálenou poetice zmíněných řízných chlapíků, a začala číst provolání. Hugo zachytil jen slova: „*V každé chvíli, kdy náboženství účelově vyvyšovalo muže, pokadě, když potíralo lidskou rozdílnost a projevovalo autoritářské sklony – zpovzdálí se dívaly také ženy...*“ Potom přiletěla první zelenina, nejen milosrdná rajčata, ale i krmná řepa, celé trsy řepky olejky, mrkev, ředkvičky – kdosi ji pórkem švihl přes zadek.

Mezi diváky se objevila plechovka lakové barvy, jež náhle vyplázla nestvůrný modrý jazyk a olízla nešťastnou básnířku.

Hugo se vyděšeně podíval na svou ženu. Patricie hledala pohledem Šmaka.

„Co to je za lidi?“

„Neboj se projevit emoce,“ opáčila Patricie, ale bylo jasné, že tohle je i pro ni kapku na hraně. „Deme si zahulit za tu maringotku a něco vymyslíme.“

Šmak šel poslušně za nimi až k místu, kde ležely rozervané kusy masa. Ve vnějším kruhu rasovery ležela lidská hlava. Měla oškrabané maso na temeni, do kterého byla ve třech řadách pod sebou vyrytá slova: *Pepíček se ptá maminky. / Tři uprchlíci sedí v dodávce. / Blondýna si jde koupit cedník.*

Jak Šmak packou otočil tu ohryzlou hlavu, Hugo si uvědomil, že před nimi možná leží v torsu sám autor. Zepředu se ozval řev, ale i radostné výskání – jak to dobrovolní hasiči prali do davu stříkačkami. Krev se vsakovala do půdy a o zbytek se porvali psi a kočky. V úhledné kupce sena poznala Patricie srolovaného učitele Fridricha. Svého třídního ze zdravky a milovaného básníka. K prstům rozmačkaným dřevěnou palicí na kaši se spolu s trsy ostřice přilepila Fridrichova sbírka *V zahradě Bredovských*. Z lednice se ciderem civěla chlazená hlava mediální hvězdy Ošlejška. Koník, o kterém si mysleli, že kolem areálu vozí na valníku skotačící děti, byl narvaný mrtvolami moravských bardů, po nichž rajtovaly rozjařené krysy, nenasytné, zpupné a velké jako třetřák.

Šmak, jenž dosud neokusil lidské maso, vyhrabal z hromady humusu – na který většinu básníků nalákali – tělo Iva Haráka, kterému dav

ublížil neméně brutálně než ostatním. Opodál ležela pečlivě vyřízlá ženská vulva napojená dráty na dobíjení autobaterie k trafu za bistro. Ještě s sebou šubala a Patricii napadlo, že jde o Marii Šťastnou, ale pak si všimla, že za dráty u rozvaděče tahá rozverně kotě.

Hugo na tu zkázu zíral s odporem, i když se v básnicích příliš nevyznal, ani to neměl v denním rozvrhu – čtenářskou veřejnost nezajímalo, jak básníkům chutná život.

„Už nikoho nešanujou! To je Ondřej H...!“ vykřikl, ale Patricie byla naštěstí tak pohotová, že výkřik zanikl v její dlani.

„Tak co, líbí se vám u nás?“ přiskotačil k nim pořadatel.

„Velmi,“ odpověděla s kamennou, spíš zkamenělou tvář.

„Trocha teorie lidovou poesii nezabije,“ zasmál se, když na podium vystoupila Irena Reifová. Publikum ji nechalo číst pěkně dlouho. Podepsala se na něm únava i úmorné vedro. Hasičům došla voda. Reifová četla proslulou pasáž: *„...rozvolnění původně pevné temporality lineárního toku tedy působí jako otisk – a podle některých i jakási adaptační přetlaková komora – časového rozkladu pozdní modernity, která – na rozdíl od velkých moderních narací – spění od minulosti k progresivní budoucnosti poměrně ignoruje.“*

Patricie a Hugo se na sebe usmáli a Hugo sebral ze země velký kámen, byl to znělec. Chvilí váhal, jak to nastrojit, ale sundal Reifovou dřív, než se na ní snesla první vlna zeleniny. Tentokrát si jejich počínání nešlo nevšimnout. Běsníci věrný Šmak jim prokousal cestu tělem davu.

„Ser na auto!“ Hugo strhl Patricii a všichni tři se vnořili do lesa. Hned na kraji, na mraveništi, narazili na další mrtvolu, tentokrát neznámého básníka. Zprvu mysleli, že má na triku nápis vyvedený krví, ale zjevně na něm milovníci lidové poesie pracovali špachtlí po holém těle a triko navlékli až mrtvole. Jako by si mysleli, že takový jiskrný politický debater si nezaslouží chodit do půl těla. To že o takového člověka bezpochyby šlo, poznal Hugo už podle lesklých tělíček mravenců, kterých měl neznámý plné oční důlky. Utíkali a zastavili se až u vodárny stojící jako zapomenutá hrobka v dechtajícím údolíčku.

„Proč to dělají?“

„Lásko, nikdy ses nenaučil dávat správný otázku.“

„Tak co jako?“ opravil se Hugo.

Patricie se usmála. „Vidíš, to už je lepší.“ Bylo to jako úsměv balónku vystřeleného na pouti. Pak začala zvracet. Šmak si lehl do trávy s předními packami tak půvabně zalomenými, jak to umí jen velký psi.

Hugo jí celou dobu držel vlasy, ale nos měl co nejbliž ke Šmakovi, jeho trochu plyšácká vůně mu uklidňovala žaludek.

„Co měl na tom triku napsaný?“ otočila se na Huga.

„Nevím.“

„Po-to-pa.“ Pečlivě to odslabikovala a svačinovým ubrouskem sbritskou vlajkou si utřela nos.

„Trocha teorie lidovou poesii nezabije,“ zasmál se, když na podium vystoupila Irena Reifová. Publikum ji nechalo číst pěkně dlouho. Podepsala se na něm únava i úmorné vedro. Hasičům došla voda. Reifová četla proslulou pasáž: *„...rozvolnění původně pevné temporality lineárního toku tedy působí jako otisk – a podle některých i jakási adaptační přetlaková komora – časového rozkladu pozdní modernity, která – na rozdíl od velkých moderních narací – spění od minulosti k progresivní budoucnosti poměrně ignoruje.“*

Patricie a Hugo se na sebe usmáli a Hugo sebral ze země velký kámen, byl to znělec. Chvilí váhal, jak to nastrojit, ale sundal Reifovou dřív, než se na ní snesla první vlna zeleniny. Tentokrát si jejich počínání nešlo nevšimnout.

S
crewd

riv

er

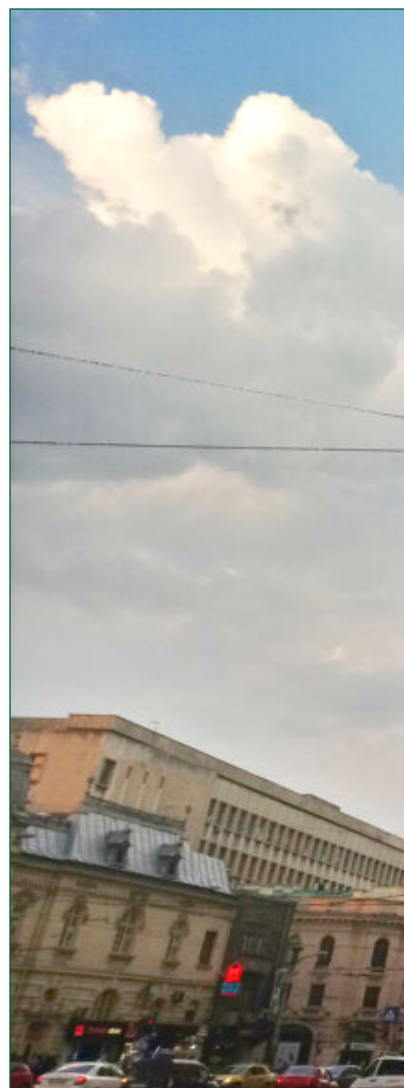
Klára Fleyberková

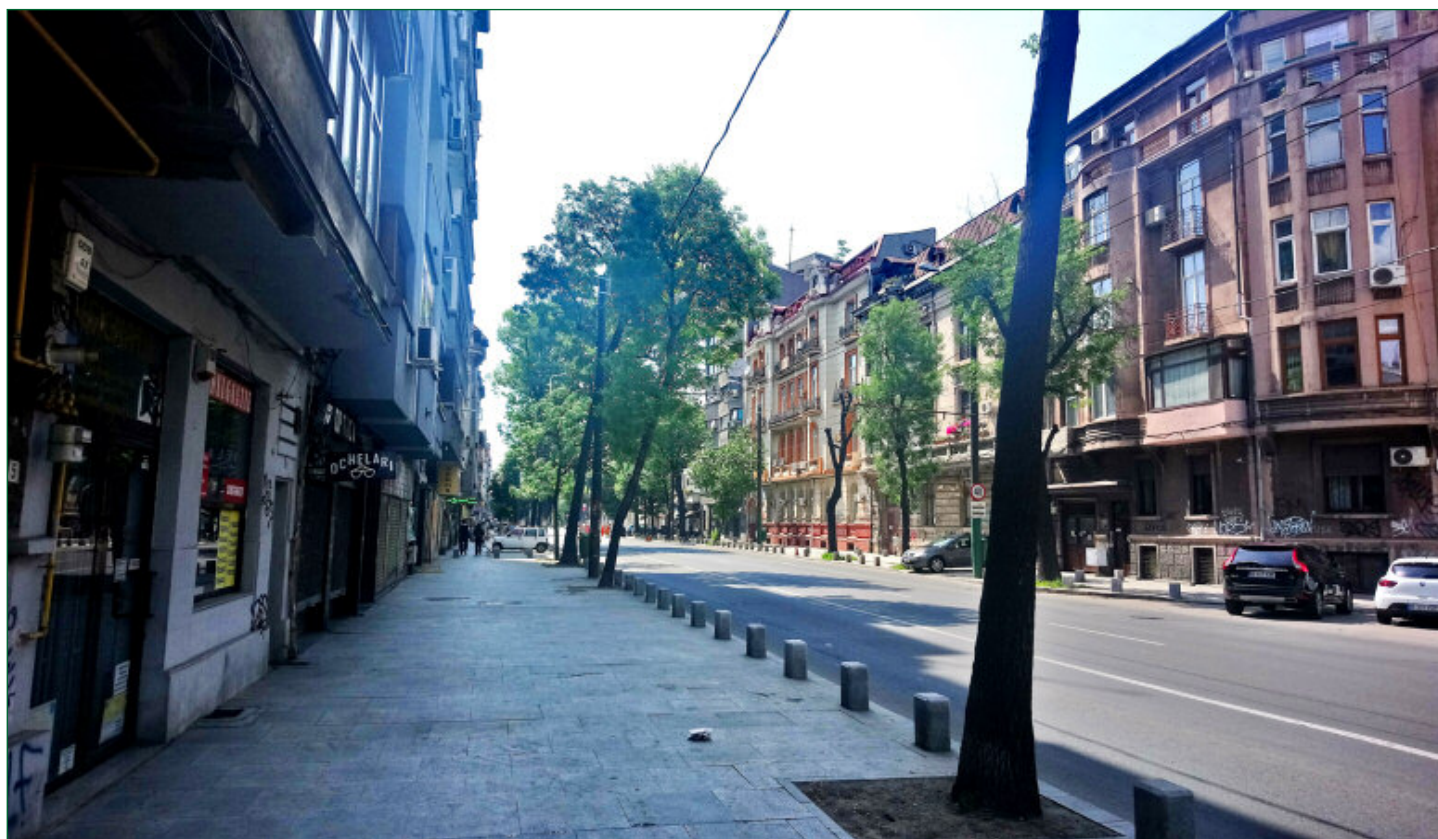
Bukurešť

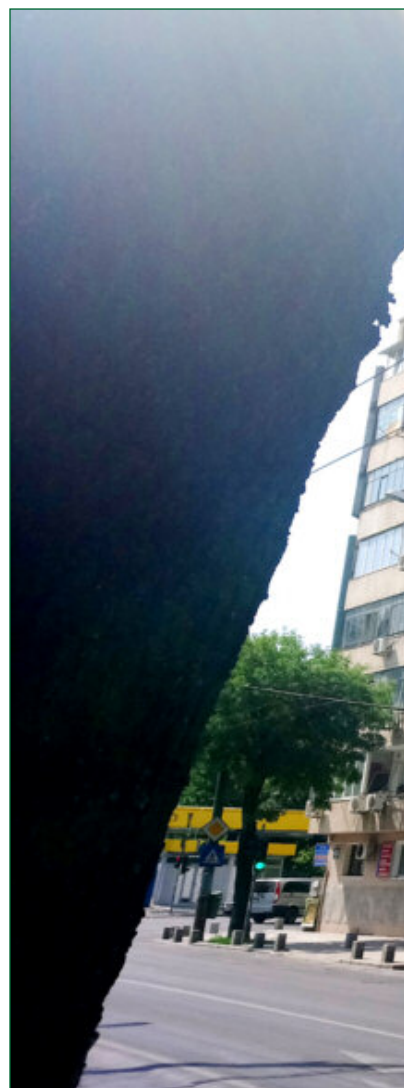

er

S

crewo

river

er

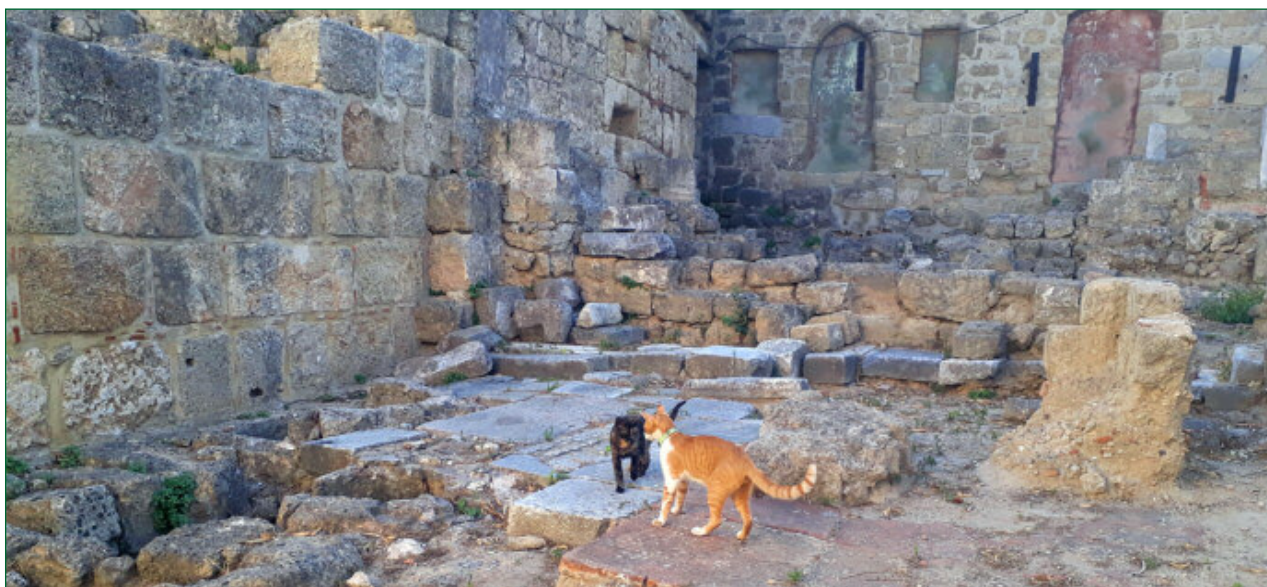
S
crewd

riv

er

Lucie Faulerová **Rhodos**

S
crew
riv

S
crewd

riv

er

Jakub Šofar

Tak zase po roce hlavou dolů (V)

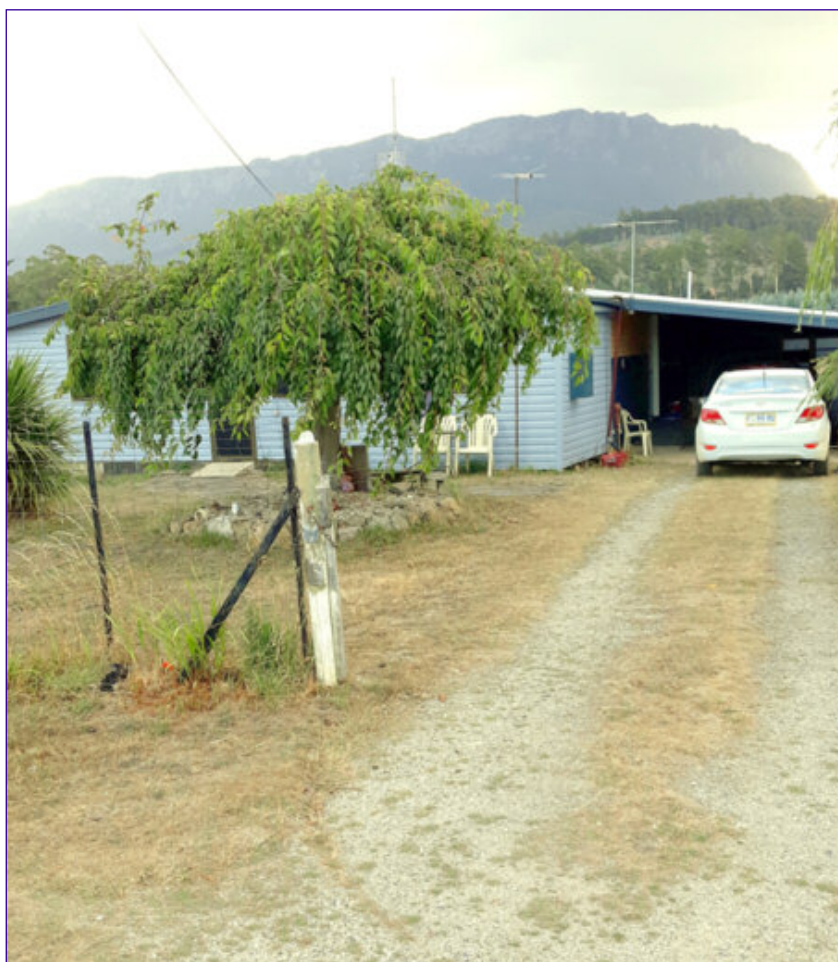
Minule jsme skončili v Launcestonu...

Když ho opustíte severozápadním směrem, již na konci města by Vás mohly překvapit směrovky, obsahující jméno Josef Chromý. Tenhle chlapík, pocházející z jedné části mého dlouholetého domicilu, tedy ze Zámku Žďár (Žďár nad Sázavou), utekl v roce 1950 jako 19letý do Rakouska a poté do Austrálie. Jako vyučený řezník měl představu, že maso bude tou komoditou, se kterou spojí svůj život. Vybudoval v Tasmánii úspěšnou firmu Blue Ribbon Meat (500 zaměstnanců). Nicméně v roce 2007 se obrátil k úplně jinému produktu, začal se věnovat výrobě vína (i když už předtím do vinařství investoval). Založil firmu Josef Chromý Wines a brzy se dočkal mezinárodního uznání. Jeho vína odkazují (názvem) na jeho rodnou zemi (Pepik, Zdar). V jakémkoli tasmánském průvodci se o něm dočtete jako o dokladu splnění si amerického snu. V každé tamní hospodě jsem našli jeho víno (můžete ho koupit i u nás). Centrem obrovského pozemku, kde je supermoderní vinařský podnik, kde Chromý bydlí a kde je i velká restaurace, je rybník, který evokuje jeho rodnou Vysočinu (a to celé má trochu rokokový, nebo spíš empírový šmrnc).

Po projetí pravé strany Tasmánie odspodu nahoru se změnilo počasí a trochu (hodně) to vypadalo jako u nás v listopadu. Zima a déšť. Průzkum severozápadního kvadrantu ostrova jsme zahájili nocováním na úplném konci světa, kam vedla prашná silnice, a telefonovat se dalo jen na blízkém kopci, přes který vedla silnice (dle místních tzv. konferenční kopec). Nicméně zde bydlela pařmáma, se dvěma ovce, v načančaném domečku, plném umělohmotných pitomostí. Během večere si třikrát pokapala blůzu a řadra se jí pnu-la od Krkonoš k Tatrám. Mohlo jí být tak od 45 do 65, nicméně její sen byl: vdát se do Německa za nějakého hodného a bohatého fricka. Pozoruhodné. Její dream měl opačný směr než sen Josefa Chromého.

Kromě bývalého výstavního města Zeehan, kolem něhož se těžily barevné rudy a které dnes vypadá jako město duchů (když jsme tam přijeli a zevlovali „po štrýtu“, nepotkali jsme ani nohu), jsme se na civilizaci na pár dní vykašlali.

Rozevřela se před námi paleta přírodních krás (jak by napsal každý horší básník) – téměř 40 % území Tasmánie tvoří přírodní parky či další, nějak chráněná příroda...

The Theatre can be viewed by visitors to the Museum Complex and is included in the Museum entry fee.

THE GAIETY THEATRE

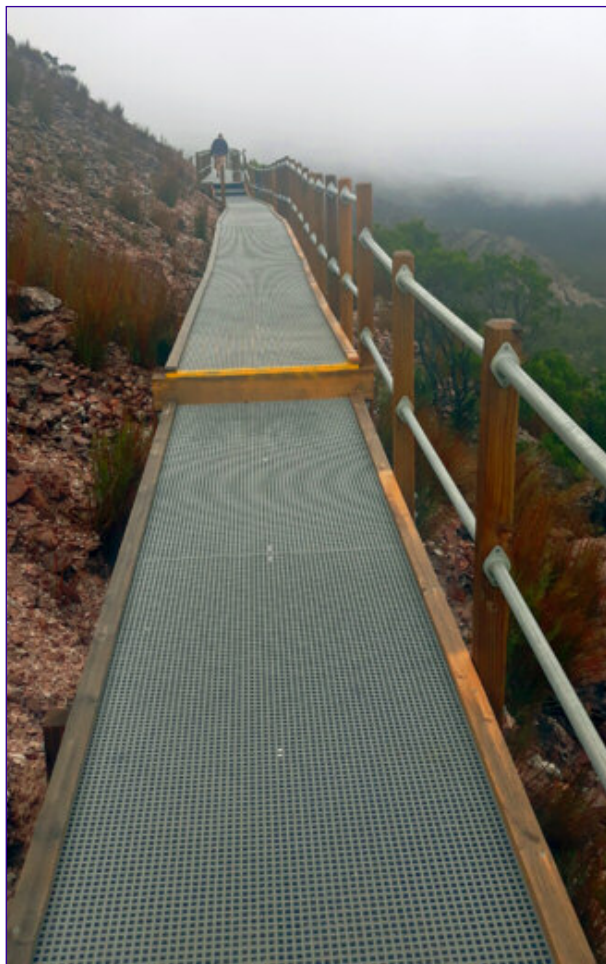
The Gaiety Theatre and Grand Hotel was built in 1898 for Mr Edward Mulcahy MHA. His previous Hotel The Royal Exchange was destroyed by fire in 1884 on this same site. The building was one of the first to be constructed of bricks which were made locally by John Connor.

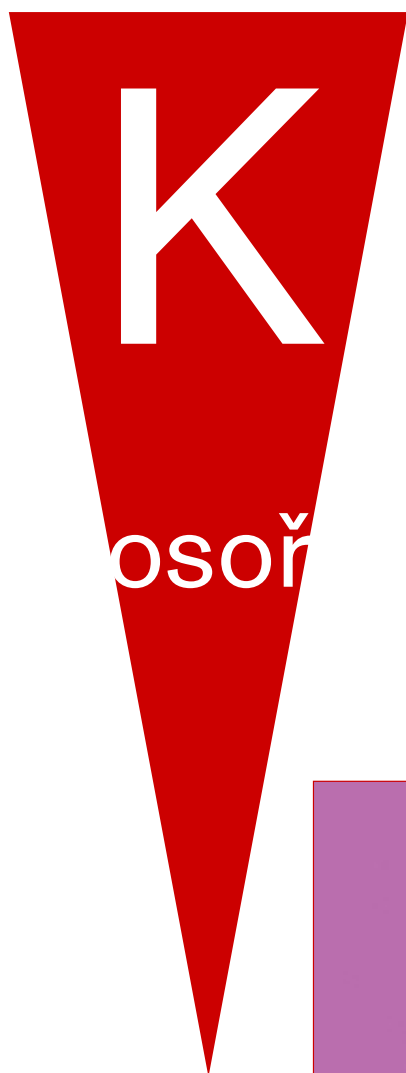
At the time this was a major construction project costing £7075.00

The Theatre boasted dimensions greater than the Hobart Town Hall and the Theatre Royal. The Theatre enjoyed a degree of prosperity when Zeehan was the third largest town in Tasmania. It was the venue for J.C. Williamsons stage shows which were brought from Melbourne as well as amateur productions.

This building is now managed by West Coast Heritage Ltd and forms part of the West Coast Pioneers' Museum Complex. It is currently being restored as funds become available.

Michal Šanda **Dr. Moul** ilustrace Marek Douša

Malá Hraštica, Hraběšín nebo Třibřichy jsou docela obyčejné názvy obcí, které při pohledu na mapu nebudí bůhvíjakou touhu se do nich vypravit. Neobyčejnými se ovšem stanou, pokud dáme prostor fantazii. Třibřichy jsou najednou tři břichy. Hraběšín je hrabě Šín. Malá hra štica se stane potřestěnou hrou

se slovy. Stejně tak se víska v podhůří Českého lesa jménem Drmoul promění v Dr. Moul, co má v aktovce fonendoskop a recepty a razítko. Bez ohledu na věk je tato kniha určena všem čtenářům, kteří uslyší-li Kunratice, rozesměje je kur na nitce.

Právě vychází!

